

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૩૧/૨૦૨૩

વિથ

સિવિલ એપ્લિકેશન (સ્ટે માટે) નં. ૧/૨૦૨૩

ઈન

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૩૧/૨૦૨૩

વિથ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૩/૨૦૨૩

વિથ

સિવિલ એપ્લિકેશન (સ્ટે માટે) નં. ૧/૨૦૨૩

ઈન

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૩/૨૦૨૩

વિથ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૪/૨૦૨૩

વિથ

સિવિલ એપ્લિકેશન (સ્ટે માટે) નં. ૧/૨૦૨૩

ઈન

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૪/૨૦૨૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી ન્યાયમૂર્તિ સુનિતા અગ્રવાલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી.એન. રે

=====		
રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

મધ્ય ગુજરાત વીજ કંપની લિમિટેડ

વિરુદ્ધ

મેસર્સ એ. કે. પટેલ એન્ડ કંપની

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે નાણાવટી એન્ડ કંપની (૭૧૦૫) વતી શ્રી મૌલિક નાણાવટી

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી પ્રશાંત એસ. ઉન્દુરતી (૧૦૯૮૩)

=====

કોરમ: માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનિતા અગ્રવાલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી.એન. રે

તારીખ : ૧૦/૦૮/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા : માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનિતા અગ્રવાલ)

૧. આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ (ટૂંકમાં "એક્ટ, ૧૯૯૬" તરીકે) ની કલમ ૩૭ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી આ ત્રણ જોડાયેલી અપીલો ત્રણ અલગ-અલગ આર્બિટ્રલ એવોર્ડ, એક તારીખ ૨૫.૧૨.૨૦૧૮ ના રોજનો અને બે તારીખ ૨૬.૦૬.૨૦૧૯ ના રોજના, સામે કરવામાં આવેલ છે.

૨. કરારનું સ્વરૂપ અને ત્રણ આર્બિટ્રલ એવોર્ડ્સને પડકારવા સંબંધિત વિવાદ એક અને સમાન હોવાથી, એક્ટ, ૧૯૯૬ ની કલમ ૩૭ હેઠળની ઉપરોક્ત સંદર્ભિત ત્રણ અપીલોની એકસાથે સુનાવણી કરવામાં આવી છે અને પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી આ સંયુક્ત ચુકાદા દ્વારા તેનો નિર્ણય કરવામાં

આવી રહ્યો છે.

૩. શરૂઆતમાં, અમે નોંધી શકીએ છીએ કે મધ્ય ગુજરાત વીજ કંપની લિમિટેડ (એમજીવીસીએલ), હાલના અપીલકર્તા, એ વિદ્યમાન પીએસસી પોલ ઉત્પાદકો અને નવા ઉદ્યોગસાહસિકો પાસેથી ૮ મીટર/૨૦૦ કિગ્રા રેડીમેડ પ્રી-સ્ટ્રેસ્ડ કોંક્રીટ (પીએસસી) પોલ્સના સપ્લાય માટે ટેન્ડર નં. એમજીવીસીએલ/એસઈ(કોન્સ્ટ)૮એમ પીએસસી પોલ સપ્લાય/૨૦૧૩/૨ બહાર પાડ્યું હતું, જે કુલ ટેન્ડર કરેલ ૫,૯૦,૦૦૦ પીએસસી પોલ્સના જથ્થા માટે હતું, જે ૩૧.૦૩.૨૦૧૫ સુધીમાં માંગવામાં આવનાર હતું. ટેન્ડર નોટિસમાં ગોધરા સર્કલ માટે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ અને ૨૦૧૪-૧૫ માટે કામચલાઉ જરૂરિયાત ૩,૦૩,૫૨૬ પીએસસી પોલ્સ તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી.

૪. અહીંના પક્ષકારો વચ્ચે વાટાઘાટો યોજાઈ હતી અને એલ૧ બોલી લગાવનારના ભાવ સાથે મેળ બેસાડ્યા પછી, દાવેદારે એમજીવીસીએલને જાણ કરી હતી કે તે પીએસસી પોલ દીઠ રૂ. ૧૬૯૦/- વત્તા કરના એક્સ-વર્ક ભાવની પુષ્ટિ કરવા તૈયાર છે, તે આધાર પર કે એમજીવીસીએલ બિડમાં ઓફર કરેલા જથ્થા માટે ઓર્ડર આપશે અને નિર્ધારિત સમયમાં, એટલે કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ ના અંત સુધીમાં, ઓર્ડર કરેલા જથ્થાને અમલમાં મૂકવાની દાવેદારને મંજૂરી આપશે. એવી પણ ચર્ચા કરવામાં આવી હતી કે ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો થવાના કિસ્સામાં ઓફર કરાયેલા દરો વ્યવહારુ રહેશે નહીં.

૫. એમજીવીસીએલ દ્વારા તારીખ ૨૬.૦૭.૨૦૧૩ ના રોજ દાવેદારને સ્વીકૃતિ

પત્ર (એલઓએ) જારી કરવામાં આવ્યો હતો, જેના દ્વારા દાવેદાર દ્વારા તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૧૩ ના પત્ર દ્વારા આપવામાં આવેલી સપ્લાય માટેની ઓફરના દરો સ્વીકારવામાં આવ્યા હતા અને દાવેદારને પરીક્ષણ માટે પોલ્સ ઓફર કરવા જણાવાયું હતું. તારીખ ૨૬.૦૭.૨૦૧૩ ના એલઓએ ના અનુસંધાનમાં, એમજીવીસીએલ દ્વારા બે પત્રો, સંદર્ભ નં. એમજીવીસીએલ/સિવિલ/ટેન્ડર૨૦૧૩/૧૪૫૪ અને એમજીવીસીએલ/ સિવિલ/ ટેન્ડર૨૦૧૩/૧૪૫૫, બંને સંદર્ભ તારીખ ૧૪.૦૮.૨૦૧૩ ના રોજ જારી કરવામાં આવ્યા હતા, જેના દ્વારા ૮ મીટર/૨૦૦ કિગ્રા રેડીમેડ પીએસસી પોલ્સના ૬૩,૩૦૦ અને ૬૪,૭૦૦ ના જથ્થાની ખરીદી માટેનો ઓર્ડર આપવામાં આવ્યો હતો, અને ઓફર કરેલા જથ્થાને ફર્મ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં રૂપાંતરિત કરવામાં આવ્યો હતો. ઉપરોક્ત મુજબના બે ઓર્ડરના અંદાજિત મૂલ્ય સામે, દાવેદારે રૂ. ૨૮,૬૪,૬૦૦/- અને રૂ. ૨૮,૨૫,૭૫૦/- જમા કરાવ્યા હતા.

૬. તેના અનુસંધાનમાં, ૮ મીટર લંબાઈના અને ૨૦૦ કિગ્રા વર્કિંગ લોડ સહન કરવામાં સક્ષમ ઓવરહેડ પાવર ટ્રેક્શન લાઈનો માટે પીએસસી પોલ્સના ઉત્પાદન અને સપ્લાય માટે પત્રવ્યવહાર, સંદર્ભ નં. એમજીવીસીએલ/સિવિલ/પીએફ'સ/એફવાય૧૩-૧૫/પીકેએમ/૧૪૯૩ અને સંદર્ભ નં. એમજીવીસીએલ/સિવિલ/પીએફ'સ/એફવાય૧૩-૧૫/પીકેએમ/૧૪૯૭ દ્વારા તારીખ ૦૫.૦૮.૨૦૧૩ ના બે અલગ-અલગ પર્યેઝ ઓર્ડર જારી કરવામાં આવ્યા હતા. આ બે પર્યેઝ ઓર્ડર ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૪/૨૦૨૩ અને

૩૭૩૧/૨૦૨૩ માં વિવાદનો વિષય છે.

૭. ત્રીજી જોડાયેલી અપીલમાં, એટલે કે ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૩/૨૦૨૩ માં, ઉપરોક્ત મુજબની તે જ ટેન્ડર નોટિસના અનુસંધાનમાં, એમજીવીસીએલ દ્વારા દાવેદારને તારીખ ૧૭.૦૫.૨૦૧૩ નો સ્વીકૃતિ પત્ર જારી કરવામાં આવ્યો હતો જે હેઠળ દાવેદારે ૨૪ મહિનામાં કુલ ૪૮,૦૦૦ પોલ્સ સપ્લાય કરવાના હતા. દાવેદાર દ્વારા રૂ. ૨૦,૧૨,૦૦૦/- ની બેંક ગેરંટી રજૂ કરવામાં આવી હતી અને એમજીવીસીએલ દ્વારા એલઓઆઈ ની તારીખથી ચાર મહિનાની અંદર ૧,૦૦૦ પીએસસી પોલ્સ ૮ મીટર/૨૦૦ કિગ્રા માટે ટ્રાયલ પર્યેઝ ઓર્ડર આપવામાં આવ્યો હતો. દાવેદારનો એવો કેસ છે કે ઉપરોક્ત ટ્રાયલ ઓર્ડરના અનુસંધાનમાં ૪૦૮ પોલ્સ સપ્લાય કરવામાં આવ્યા હતા. સામાવાળા એમજીવીસીએલને જોકે ગુણવત્તા યોગ્ય હોવાનું જણાયું હતું અને ઉત્પાદિત પોલ્સે તકનીકી વિશિષ્ટતાઓને પૂર્ણ કરી હતી, તેમ છતાં, ૧,૦૦૦ પીએસસી પોલ્સનો આખો લોટ ઉપાડવાને બદલે, તેણે પરીક્ષણ માટે જરૂરી બાકીના ૫૯૨ પોલ્સની માંગણી રદ કરી દીધી હતી.

૮. પરિશિષ્ટ 'બી' માં દર્શાવેલ ભાવે ૫,૦૦૦ પોલ્સના ઉત્પાદન અને સપ્લાય માટે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૧૪ નો વર્ક ઓર્ડર આપવામાં આવ્યો હતો. સદર જથ્થો છ મહિનાની અંદર સપ્લાય કરવાનો હતો અને દાવેદારે પ્રથમ વર્ક ઓર્ડર સંતોષકારક રીતે પૂર્ણ કર્યો હતો. બાકીના ૪૩,૦૦૦ પોલ્સના જથ્થા માટેનો બીજો વર્ક ઓર્ડર એમજીવીસીએલ દ્વારા તારીખ ૨૪.૧૨.૨૦૧૩ ના રોજ

આપવામાં આવ્યો હતો અને સપ્લાય તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૧૫ સુધીમાં અથવા એમજીવીસીએલ દ્વારા આપવામાં આવેલ સમયપત્રક મુજબ કરવાનો હતો.

૯. તારીખ ૧૮.૦૧.૨૦૧૪ ના રોજ, એમજીવીસીએલ દ્વારા તમામ પોલ ઉત્પાદકોને પરિપત્ર પત્ર જારી કરીને જણાવવામાં આવ્યું હતું કે "આ સંબંધમાં, એ નોંધી શકાય છે કે પર્યેઝ ઓર્ડરમાં દર્શાવેલ ઓર્ડર કરેલા જથ્થાઓ માત્ર સૂચક છે અને એમજીવીસીએલ ફક્ત ફિલ્ડની જરૂરિયાતો મુજબ જ પોલ્સ ઉપાડશે."

૧૦. ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૩/૨૦૨૩ માં દાવેદારનો એવો કેસ છે કે દાવેદારે તારીખ ૦૭.૦૪.૨૦૧૪ થી તારીખ ૧૭.૦૨.૨૦૧૫ સુધી જરૂરી મટિરિયલ માંગણીઓ જારી કરવા માટે એમજીવીસીએલને વિનંતી કરી હતી અને ત્યારપછી એમજીવીસીએલના કર્મચારીઓ દ્વારા ઉત્પાદિત પોલ્સનું નિરીક્ષણ અને મંજૂરી આપવામાં આવી હોવા છતાં, ઓર્ડર કરેલા પોલ્સના બાકી જથ્થાને ઉપાડવામાં ન આવવા અંગે તારીખ ૦૧.૦૫.૨૦૧૫ ના રોજ રાવ ઉઠાવી હતી.

૧૧. અન્ય બે જોડાયેલી અપીલોમાં, એટલે કે ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૩૧/૨૦૨૩ અને ૩૭૪૪/૨૦૨૩ માં, દાવેદારની ફરિયાદ એવી છે કે એમજીવીસીએલ દ્વારા પોલ્સ ઉપાડવાની ગતિ ખૂબ જ ધીમી હતી અને દાવેદાર દ્વારા ઉત્પાદિત પોલ્સની કુલ સંખ્યા કરતાં ઘણી પાછળ હતી, તેથી દાવેદારે એમજીવીસીએલને ખાતરી કરવા વિનંતી કરી હતી કે પોલ્સ ઉપાડવા અને ઉત્પાદન એકબીજાની સમાંતર ચાલે. દાવેદાર દ્વારા નવેમ્બર, ૨૦૧૩ ના મહિનામાં જારી કરાયેલા પત્ર દ્વારા જાણ કરવામાં આવી હતી કે એમજીવીસીએલ દ્વારા સદર જથ્થાની માંગણી

કરવામાં નિષ્ફળતાને કારણે દાવેદારના સ્ટોકચાર્ડમાં પડેલા પરીક્ષણ કરાયેલા પોલ્સ તેમજ બિન-પરીક્ષણ કરાયેલા પોલ્સના વિશાળ જથ્થાની સરખામણીએ પોલ્સ ઉપાડવાનું પ્રમાણ ખૂબ જ નબળું હતું. દાવેદારોએ ઉપરોક્ત મુદ્દો ઉઠાવતા તારીખ ૨૧.૦૯.૨૦૧૩ થી તારીખ ૦૯.૧૦.૨૦૧૪ વચ્ચે પત્રો લખ્યા હતા.

૧૨. દાવેદારનો એવો કેસ છે કે તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૧૫ સુધીમાં, ૬૩,૩૦૦ પીએસસી પોલ્સના ઓર્ડર કરેલા જથ્થા સામે, એમજીવીસીએલે માત્ર ૨૭,૩૦૦ પીએસસી પોલ્સ (મૂળ ઓર્ડર કરેલા જથ્થાના આશરે ૪૩%) ઉપાડ્યા હતા, જ્યારે ૬૪,૭૦૦ પીએસસી પોલ્સ સામે, માત્ર ૨૬,૬૭૬ પીએસસી પોલ્સ (જે મૂળ ઓર્ડર કરેલા જથ્થાના ૪૧.૨૩% થાય છે) ઉપાડવામાં આવ્યા હતા. તારીખ ૨૯.૦૫.૨૦૧૫ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા, એમજીવીસીએલે દાવેદારને જાણ કરી હતી કે કરારની મુદત "૩૧.૦૫.૨૦૧૫ સુધી" ગણવામાં આવશે નહીં, પરંતુ તેના બદલે તેને પર્યેઝ ઓર્ડરની તારીખથી બે વર્ષ તરીકે ગણવી જરૂરી હતી. અહીં વિચારણા હેઠળના ત્રણ પર્યેઝ ઓર્ડરના સંબંધમાં સમાન પત્રવ્યવહાર જારી કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૩. વધુમાં, તારીખ ૧૫.૦૬.૨૦૧૫ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા, એમજીવીસીએલે કરારના સમયગાળાને વધુ એક વર્ષના સમયગાળા માટે લંબાવવાની સાથે, સપ્લાય કરવાના પોલ્સના જથ્થાને ૪૮,૦૦૦ થી ઘટાડીને ૩૭,૯૮૦; ૬૪,૭૦૦ થી ઘટાડીને ૫૨,૧૮૦ અને ૬૩,૩૦૦ થી ઘટાડીને ૫૧,૪૩૦ કર્યો હતો.

૧૪. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે ૪૮,૦૦૦ થી ઘટાડીને ૩૭,૯૮૦ પોલ્સના જથ્થા માટે, એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે સદર જથ્થો તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૧૬ સુધીમાં અથવા જરૂરી જથ્થો પૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી સપ્લાય કરવાનો રહેશે. સદર જથ્થામાં બીજા સુધારા દ્વારા, તારીખ ૦૩.૦૨.૨૦૧૬ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા, ૩૭,૯૮૦ ને ઘટાડીને ૩૨,૯૮૦ પોલ્સ કરવામાં આવ્યા હતા અને સદર જથ્થો તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૧૬ સુધીમાં અથવા ઓર્ડર કરેલો જથ્થો પૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી સપ્લાય કરવાનો રહેશે, તેમ દાવેદારને જણાવવામાં આવ્યું હતું.

૧૫. દાવેદારનો એવો કેસ છે કે ૬૩,૩૦૦ અને ૬૪,૭૦૦ ના ઓર્ડર કરેલા જથ્થાને ઘટાડીને અનુક્રમે ૫૧,૪૩૦ અને ૫૨,૧૯૦ કરવા અંગે તારીખ ૧૧.૦૧.૨૦૧૬ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા, દાવેદારે બેંક ગેરંટીમાં ઘટાડો કરવાની માંગ કરી હતી, પરંતુ એમજીવીસીએલ દ્વારા સદર વિનંતી નકારી કાઢવામાં આવી હતી.

૧૬. ફરીથી, તારીખ ૦૩.૦૩.૨૦૧૬ ના બીજા સુધારા દ્વારા, એમજીવીસીએલે સપ્લાયનો જથ્થો ૫૨,૧૯૦ થી ઘટાડીને ૪૭,૧૯૦ અને ૫૧,૪૩૦ થી ઘટાડીને ૪૭,૪૩૦ કર્યો હતો. આમ, બે તબક્કામાં, એમજીવીસીએલ દ્વારા ઉપરોક્ત મુજબના ત્રણ ઓર્ડરના સંદર્ભમાં સપ્લાય જથ્થામાં ઘટાડો કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૭. દાવેદારે વિવાદ ઉપસ્થિત કર્યો હતો અને કલમ ૧૧ હેઠળની અરજીમાં પસાર કરાયેલા હુકમ હેઠળ ત્રણેય વિવાદોમાં એકમાત્ર આર્બિટ્રેટરની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. એ નોંધી શકાય છે કે તારીખ ૨૬.૦૬.૨૦૧૯ ના બે

આર્બિટ્રલ એવોર્ડ સમાન આર્બિટ્રેટર દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યા છે જ્યારે તારીખ ૨૫.૧૨.૨૦૧૮ નો ત્રીજો આર્બિટ્રલ એવોર્ડ અલગ આર્બિટ્રેટર દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

૧૮. ગમે તે હોય, ત્રણેય આર્બિટ્રેશનમાં, વિદ્વાન આર્બિટ્રેટરોએ અંડર-યુટિલાઇઝેશન, નફાના ગુકસાન અને આર્બિટ્રેશનના ખર્ચ માટેના દાવા મંજૂર કર્યા છે. ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૩૧/૨૦૨૩ માં વિચારણા હેઠળના તારીખ ૨૬.૦૬.૨૦૧૯ ના આર્બિટ્રલ એવોર્ડમાં, મંજૂર કરવામાં આવેલા દાવાઓ નીચે મુજબ છે:

(૧) અંડર-યુટિલાઇઝેશન માટેનો દાવો - ૧૮% વ્યાજ સાથે રૂ. ૧૦,૪૧,૦૨૫.૫૦.

(૨) નફાના ગુકસાન માટેનો દાવો - ૧૮% વ્યાજ સાથે રૂ. ૫૭,૩૫,૭૫૦.૭૦.

(૩) ૧૮% વ્યાજ સાથે રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦ નો ખર્ચ.

૧૯. તારીખ ૨૫.૧૨.૨૦૧૮ ના એવોર્ડમાં, મંજૂર કરવામાં આવેલી રકમ નીચે મુજબ છે:

(૧) અંડર-યુટિલાઇઝેશન માટેનો દાવો - રૂ. ૩૫,૧૦,૫૧૭/-

(૨) જૂના કરારના દરે તારીખ ૦૬.૦૮.૨૦૧૬ પછી દાવેદાર દ્વારા સપ્લાય કરાયેલ પીએસસી પોલ્સ મુજબ તફાવતની રકમ તરીકે રૂ. ૨,૧૧,૨૨૨.૩૬, એ હકીકત હોવા છતાં કે અન્ય સપ્લાયરો પાસેથી નવા કરારના દરે પીએસસી પોલ્સ

ઉપાડવામાં આવી રહ્યા હતા.

(૩) રૂ. ૪૪,૮૦,૭૬૬.૪૦ ની રકમ સુધી નફાના નુકસાન માટેનો દાવો.

(૪) રૂ. ૭,૫૬,૬૭૩/- ની રકમ સુધી આર્બિટ્રેશનનો ખર્ચ.

આમ, દાવેદારને તારીખ ૩૧.૦૧.૨૦૧૯ ના રોજ અથવા તે પહેલાં કુલ રૂ. ૮૯,૫૯,૧૭૮/- ની રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

તે ઉપરાંત, ઉપરોક્ત રકમ પર તારીખ ૦૧.૦૨.૨૦૧૯ થી વાર્ષિક ૧૦% ના દરે સાદું વ્યાજ, જ્યાં સુધી સદર રકમ ખરેખર દાવેદારને ચૂકવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું.

૨૦. ૬૩,૩૦૦ પોલ્સના ઓર્ડર કરેલા જથ્થા માટેના તારીખ ૨૬.૦૬.૨૦૧૯ ના ત્રીજા એવોર્ડમાં, મંજૂર કરાયેલી રકમ નીચે મુજબ છે:

(૧) અંડર-યુટિલાઇઝેશન માટેનો દાવો - ૧૮% વ્યાજ સાથે રૂ. ૧૪,૭૫,૦૫૬.૮૩.

(૨) નફાના નુકસાન માટેનો દાવો - ૧૮% વ્યાજ સાથે રૂ. ૫૧,૯૮,૫૩૫.૯૦.

(૩) ખર્ચ પેટે ૧૮% વ્યાજ સાથે રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦.

૨૧. ઉપરોક્ત આર્બિટ્રલ એવોર્ડ્સ સામેના પડકાર પર, કોમર્શિયલ કોર્ટે એક્ટ, ૧૯૯૬ ની કલમ ૩૪ હેઠળની અરજી ફગાવી દીધી હતી અને આર્બિટ્રલ એવોર્ડ્સ માન્ય રાખ્યા હતા. તેથી આ અપીલો દાખલ કરવામાં આવી છે.

૨૨. આગળ વધતા પહેલાં, અમે નોંધી શકીએ છીએ કે આ જૂથ સાથે જોડાયેલી મુખ્ય ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૩૨/૨૦૨૩ સાથેની ફર્સ્ટ અપીલોના અન્ય સમૂહનો નિર્ણય એમજીવીસીએલના વિદ્વાન વકીલની વિનંતી પર તેમને અલગ કર્યા પછી તારીખ ૩૦.૦૧.૨૦૨૬ ના ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા કરવામાં આવ્યો છે. સદર કેસના તથ્યો અને સંજોગો અને અપીલોના હાલના સમૂહના તથ્યો અને સંજોગોમાં સદર નિર્ણયથી એકમાત્ર તફાવત એ છે કે તેમાં કરાર એમજીવીસીએલ અને અહીંના દાવેદારો વચ્ચે ૧૦ મીટર/૨૭ કિગ્રા ના પીએસસી પોલ્સના સપ્લાય માટે કરવામાં આવ્યો હતો, જ્યારે હાલની અપીલોના સમૂહમાં સપ્લાય ઓર્ડર ૮ મીટર/૨૦૦ કિગ્રા ના પીએસસી પોલ્સ માટે હતો.

૨૩. તેમાં આર્બિટ્રેટરે અંડર-ચુટિલાઈઝેશન, નફાના ગુકસાન અને આર્બિટ્રેશનના ખર્ચ માટેના દાવા મંજૂર કર્યા હતા. તેમાં દાવેદારે ઓર્ડર કરેલા જથ્થાને ન ઉપાડવાના કારણે કરાર અધવચ્ચેથી બંધ કરી દીધો હતો અને ત્યારપછી અંડર-ચુટિલાઈઝેશન, નફાના ગુકસાન માટેના પોતાના દાવા રજૂ કર્યા હતા.

૨૪. અપીલોના હાલના સમૂહમાં, દાવેદારોએ દલીલ કરી હતી કે એમજીવીસીએલે કરારની શરતોનો ભંગ કર્યો હતો અને અન્ય પક્ષકારો/ફેક્ટરીઓને લાભ પહોંચાડવા માટે દાવેદાર સાથે પસંદગીપૂર્વક ભેદભાવ કર્યો હતો. એવો ભારપૂર્વક દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે મૂળ કરાર હેઠળ કન્સેન્સસ એડ ઇડેમ (સમાન બાબત પર એકમત), જે હેઠળ જાળવવામાં આવેલ જથ્થો તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૧૫ સુધીમાં અથવા સંપૂર્ણ માંગણી સમાપ્ત થાય ત્યાં

સુધીમાં, બેમાંથી જે વહેલું હોય તે મુજબ, સપ્લાય કરવાનો હતો, તેને કુલ માંગણીના જથ્થામાં ઘટાડો કરીને એકતરફી રીતે સુધારી દેવામાં આવ્યો હતો. દાવેદારને બે બાબતો પર નુકસાન સહન કરવું પડ્યું હતું: (૧) તેની ફેક્ટરીને એક વર્ષથી વધુ સમય માટે મહત્તમ સ્તરે કાર્યરત રાખવી અને; (૨) કુલ માંગણીના જથ્થામાં ઘટાડો થવાને કારણે દાવેદાર જે વાસ્તવિક આવક મેળવી શક્યો હોત તેમાં ઘટાડો થવો.

૨૫. એવો ભારપૂર્વક દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે એમજીવીસીએલે ગેરકાયદેસર રીતે કરારનું નવીનીકરણ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો અને જથ્થામાં ઘટાડાને કારણે દાવેદારને નુકસાન સહન કરવું પડ્યું હતું, અને નુકસાન ઘટાડવાનું એ હકીકતના કારણે શક્ય નહોતું કે દાવેદાર દ્વારા ઉત્પાદિત પીએસસી પોલ્સનું એકમાત્ર ખરીદદાર એમજીવીસીએલ હતું. દાવેદાર પાસે નાણાકીય દબાણ હેઠળ એમજીવીસીએલ માટે કામ કરવા સિવાય અન્ય કોઈ વિકલ્પ નહોતો કારણ કે કોઈપણ વળતો પ્રતિકાર કરવાથી એમજીવીસીએલ દાવેદારને બ્લેકલિસ્ટ કરી દેત અને તેને નાણાકીય રીતે નષ્ટ કરી નાખત.

૨૬. દાવેદારની ફરિયાદ એવી હતી કે તારીખ ૧૫.૦૬.૨૦૧૫ નો પત્રવ્યવહાર જારી કરવા છતાં, જેના દ્વારા કરારની સમયમર્યાદા એકતરફી રીતે લંબાવવામાં આવી હતી અને માંગણીના જથ્થામાં ઘટાડો અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો, તેમ છતાં સામાવાળાએ લંબાવેલા સમયગાળા માટે દાવેદાર દ્વારા રજૂ કરવાની જરૂરી બેંક ગેરંટીનું મૂલ્ય ઘટાડ્યું ન હતું. દાવેદાર દ્વારા ભારપૂર્વક દલીલ કરવામાં

આવી હતી કે મૂળ પર્યેઝ ઓર્ડર હેઠળ પીએસસી પોલ્સના કુલ ખાતરીપૂર્વકના જથ્થાને ધ્યાનમાં રાખીને, દાવેદારે નવું વિશાળ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, સંસ્થાકીય માળખું વગેરે ઊભું કર્યું હતું અને અનુભવી મેનેજરો, ફોરમેન અને શ્રમિકોની એક ટીમ પણ કામે લગાડી હતી. જોકે, માત્ર એમજીવીસીએલને આભારી કારણોસર, પીએસસી પોલ્સની સ્પષ્ટ માંગ/જરૂરિયાતનું અસ્તિત્વ હોવા છતાં, એમજીવીસીએલ કરાર હેઠળની તેની જવાબદારીઓનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ રહી હતી અને કરારના મૂળ સમયગાળા દરમિયાન, ઓર્ડર કરેલા કુલ જથ્થામાંથી ખૂબ જ નાનો હિસ્સો ઉપાડ્યો હતો, જેના પરિણામે દાવેદારને ભારે નાણાકીય સંકટનો સામનો કરવો પડ્યો હતો.

૨૭. દાવેદારનો એવો કેસ હતો કે પીએસસી પોલ્સની સતત માંગ હોવા છતાં, એમજીવીસીએલે દાવેદાર પાસેથી પોલ્સ ઉપાડ્યા ન હતા અને તેના બદલે દાવેદાર સાથે સંમત થયેલા મૂળ જથ્થામાં ઘટાડો કરીને માંગણી/ઓર્ડર અન્ય પક્ષકારો/ફેક્ટરીઓને ટ્રાન્સફર કરી દીધા હતા. આનિટ્રેશનની કાર્યવાહીમાં એ બાબત મૂકવામાં આવી હતી કે એમજીવીસીએલ ગોધરા સર્કલમાં દાવેદારના જથ્થામાં ઘટાડો કરીને અન્ય સર્કલોમાં અન્ય ફેક્ટરીઓના ઓર્ડરમાં વધારો કરી રહી હતી, જેથી જ્યાં સુધી પ્રાપ્તિના વાસ્તવિક જથ્થાની સ્થિરતાનો સંબંધ હતો ત્યાં સુધી રેકૉર્ડ પર ખોટી વાજબીતાની ભાવના ઊભી કરી શકાય. દાવેદાર એવોર્ડમાં નોંધાયેલા અન્ય પોલ ઉત્પાદન એકમોને જાળવવામાં આવેલા અને પુનઃવહેંચણી કરવામાં આવેલા જથ્થાની વિગતો દર્શાવતું પત્રક પણ રેકૉર્ડ પર લાવ્યો છે. આમ, દાવેદારનો એવો કેસ હતો કે એમજીવીસીએલે કરારનો ભંગ

કર્ચો હતો અને અન્ય પક્ષકારો/ફેક્ટરીઓને લાભ પહોંચાડવા માટે દાવેદાર સાથે પસંદગીપૂર્વક ભેદભાવ કર્યો હતો.

૨૮. લેખિત નિવેદનમાં, એમજીવીસીએલે જોકે એવી દલીલ કરી હતી કે દાવેદાર મૂળ ઓર્ડર કરેલા જથ્થા સામે પોલ્સ ન ઉપાડવા અને કરારનો સમયગાળો એક વર્ષ લંબાવવાના એકતરફી પગલાં સામે ફરિયાદો ઉઠાવી રહ્યો હતો, પરંતુ એમજીવીસીએલના તે પગલાં કરારની સ્પષ્ટ શરતો અને નિયમો દ્વારા બચી ગયેલા અથવા સ્વીકારાયેલા હતા.

૨૯. આર્બિટ્રેટર સમક્ષ એમજીવીસીએલનો એવો કેસ હતો કે કોન્ટ્રાક્ટ એક્ટ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૭૩ માત્ર કરારભંગના કિસ્સામાં જ નુકસાન અથવા ક્ષતિ માટે વળતરની પરિકલ્પના કરે છે અને અલોપી પ્રસાદ એન્ડ સન્સ લિમિટેડ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા [૧૯૬૦ એસસીસી ઓનલાઈન એસસી ૧૩] અને ત્રાવણકોર દેવસ્વોમ બોર્ડ વિ. થાનથ ઇન્ટરનેશનલ [૨૦૦૪ (૧૩) એસ.સી.સી. ૪૪] માં ઠરાવવામાં આવેલા ગુણોત્તરને ધ્યાનમાં રાખીને, દાવાઓ વાજબી નહોતા, કારણ કે એમજીવીસીએલ તરફથી કરારની કોઈપણ શરતો અને નિયમોનો કોઈ ભંગ થયો નહોતો.

૩૦. એમજીવીસીએલનો એવો કેસ હતો કે તેણે એમજીવીસીએલની જરૂરિયાત મુજબ ૪૦% સુધી વધારો અને/અથવા ઘટાડો કરીને ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો, અને તેથી, દાવાઓ ટકી શકે તેવા નહોતા. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે એમજીવીસીએલે તેની

જરૂરિયાત મુજબ ઓર્ડર કરેલા જથ્થાની સમીક્ષા કરવાનો અને પુનઃવહેંચણી કરવાનો અધિકાર અનામત રાજ્યો હતો અને ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં આવા ઘટાડા અથવા વધારા માટે કોઈ વળતર ચૂકવવાપાત્ર નહોતું.

૩૧. ટેન્ડર દસ્તાવેજની કલમ ૧૦ નો સંદર્ભ આપતાં, એવો ભારપૂર્વક દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે ટેન્ડરની શરતો અને નિયમો એવી પરિકલ્પના કરે છે કે એમજીવીસીએલે તેની જરૂરિયાત મુજબ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર અનામત રાજ્યો હતો. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો ૪૦% ની અનુમતિપાત્ર મર્યાદામાં હતો અને તે ટેન્ડર દસ્તાવેજની તે કલમને આકર્ષિત કરે છે જે એવી જોગવાઈ કરે છે કે આવા ઘટાડા માટે, દાવેદાર વળતર મેળવવા માટે હકદાર રહેશે નહીં. એમજીવીસીએલે દાવેદારના એ વલણને નકારી કાઢ્યું હતું કે એમજીવીસીએલ પીએસસી પોલ્સનું એકમાત્ર ખરીદદાર હતું અને રજૂઆત કરી હતી કે ગોધરા સર્કલ હેઠળની તમામ પોલ ફેક્ટરીઓના જથ્થામાં એકસમાન ઘટાડો કરવામાં આવ્યો હતો અને માત્ર દાવેદાર સાથે જ ભેદભાવ કરવામાં આવ્યો નહોતો.

૩૨. સામાવાળા એમજીવીસીએલનો એવો કેસ હતો કે સમય કરારનો સાર નહોતો કારણ કે ટેન્ડર તેમજ પર્યેઝ ઓર્ડરની શરતો અને નિયમો સ્પષ્ટપણે સમય લંબાવવાની પરિકલ્પના કરે છે. દાવેદાર દ્વારા કરાયેલા તે કથનોને નકારી કાઢવામાં આવ્યા હતા કે તેણે ઓછામાં ઓછી ૧૪ ઉત્પાદન લાઈનો માટે વ્યવસ્થા કરવી પડી હતી જે પ્રતિદિન ૧૨૦ પોલ્સનું ઉત્પાદન કરવામાં સક્ષમ

હોત, જ્યારે એ બાબતનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે એમજીવીસીએલે ઓર્ડર કરેલા જથ્થાના ૪૦% ની હદ સુધી પોલ્સના સપ્લાયમાં વધારો અથવા ઘટાડો કરવાનો પોતાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો.

૩૩. હાલની અપીલોમાં એમજીવીસીએલ/હાલના અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એ વાત પર ભાર મૂકવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો કે વાસ્તવમાં દાવેદારે ૮૦,૦૦૦ પોલ્સ સપ્લાય કરવાની ઓફર કરી હતી, પરંતુ સદર ઓફર એમજીવીસીએલ દ્વારા ધ્યાને લેવામાં આવી ન હતી અને દાવેદારને ૬૪,૭૦૦ પોલ્સ સપ્લાય કરવાનો ઓર્ડર આપવામાં આવ્યો હતો જે અંગે તેણે સંબંધિત સમયે કોઈ રાવ ઉઠાવી ન હતી. તેથી, દાવેદારનું એ વલણ કે તેણે ઓર્ડર કરેલા કુલ જથ્થાના સપ્લાય માટે તેના ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં વધારો કર્યો હતો અથવા વધારાની વ્યવસ્થાઓ કરી હતી, તે અસ્વીકાર્ય તરીકે નકારવામાં આવ્યું નથી. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે દાવેદાર દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ ભાવ ઘટાડેલો ભાવ કહી શકાય નહીં અથવા દાવેદારે માત્ર એટલા માટે જ સાધારણ દરો ટાંક્યા હતા કારણ કે વિંશાળ જથ્થાની ઓફર કરવામાં આવી હતી.

૩૪. પોલ્સ ધીમી ગતિએ ઉપાડવા અંગેની ફરિયાદોના સંબંધમાં, એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે માસિક ઉત્પાદનનો કોઈ ચોક્કસ લક્ષ્યાંક દાવેદારને ક્યારેય જણાવવામાં આવ્યો ન હતો. સામાવાળા એમજીવીસીએલની જરૂરિયાત સાથે સપ્લાયનો મેળ બેસાડવાનું દાવેદારના અંદાજ અને ગણતરી પર છોડી દેવામાં આવ્યું હતું. માત્ર પોલ્સ ધીમી ગતિએ ઉપાડવાથી દાવેદાર કાયદેસરની

અપેક્ષાના કથિત ભંગ બદલ સામાવાળા પાસેથી કોઈપણ રકમનો દાવો કરવા માટે હકદાર બનશે નહીં જ્યાં સુધી કરારની કોઈપણ શરતો અથવા નિયમોનો ભંગ ન થયો હોય.

૩૫. આ તબક્કે, એ નોંધી શકાય છે કે સામાવાળા એમજીવીસીએલ દ્વારા જારી કરાયેલા ત્રણ અલગ-અલગ પર્યેઝ ઓર્ડર માટે ટેન્ડર દસ્તાવેજ એક અને સમાન હોવાથી, તારીખ ૨૬.૦૬.૨૦૧૮ ના બે એવોર્ડ હેઠળ ત્રણેય દાવાઓમાં પક્ષકારોનું વલણ વ્યવહારીક રીતે સમાન છે જે સમાન આર્બિટ્રેટર દ્વારા અલગથી આપવામાં આવ્યા છે, અને તેથી, સંક્ષિપ્તતા ખાતર, અમે ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૩૧/૨૦૨૩ માં પડકારના વિષય બનેલા એવોર્ડમાં વિદ્વાન આર્બિટ્રેટરના તારણોનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ. જોકે, ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૩/૨૦૨૩ માં પડકારના વિષય બનેલ તારીખ ૨૫.૧૨.૨૦૧૮ નો એવોર્ડ અલગ આર્બિટ્રેટર દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો, જેના તારણો આ ચુકાદાના પાછળના ભાગમાં ધ્યાને લેવામાં આવશે.

૩૬. ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૩૧/૨૦૨૩ અને ૩૭૪૪/૨૦૨૩ માં પડકારવામાં આવેલા તારીખ ૨૬.૦૬.૨૦૧૮ ના બે એવોર્ડમાં ઘડવામાં આવેલા સામાન્ય મુદ્દાઓ નીચે મુજબ છે:

"૨૫. તારીખ ૦૧/૧૨/૨૦૧૮ ના પ્રક્રિયાગત હુકમ દ્વારા પક્ષકારોના રજૂઆતોમાંથી ઉદ્ભવતા નીચે મુજબના ૨૩ મુદ્દાઓ નિર્ણય માટે ઘડવામાં આવ્યા હતા:

[૧] શું દાવેદાર સાબિત કરે છે કે સામાવાળાએ કરારબદ્ધ પ્રાપ્તિ / ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરીને પક્ષકારો વચ્ચેના કરારની શરતો અને નિયમોનો ભંગ કર્યો છે?

[૨] શું દાવેદાર સાબિત કરે છે કે તે જરૂરિયાતના સ્થળને ધ્યાનમાં લીધા વિના, ઓર્ડર કરેલ જથ્થો સપ્લાય કરવા માટે હકદાર છે?

[૩] શું દાવેદાર સાબિત કરે છે કે તેણે માત્ર ઓર્ડર કરેલા જથ્થાની જરૂરિયાતને પૂર્ણ કરવા માટે ઉત્પાદન ક્ષમતામાં વધારો કર્યો હતો?

[૪] શું દાવેદાર સાબિત કરે છે કે તેની વધેલી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ક્ષમતાનો ઉપયોગ ન થવાને કારણે તેને વાસ્તવમાં નુકસાન સહન કરવું પડ્યું હતું?

[૫] શું દાવેદાર સાબિત કરે છે કે તેને વાસ્તવમાં નફાનું નુકસાન થયું છે?

[૬] શું દાવેદાર દાવાના નિવેદનમાં માંગ્યા મુજબની રકમ મેળવવા હકદાર છે?

[૭] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે દાવો કાર્યવાહીનું કારણ દર્શાવતો નથી?

[૮] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે કરારના અસ્તિત્વ દરમિયાન, તેણે પર્યેષ્ટ ઓર્ડર સાથે વંચાણે લેતા ટેન્ડર દસ્તાવેજોની શરતો અને નિયમો અનુસાર કામ કર્યું હતું?

[૯] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે ગુજરાત સરકાર દ્વારા સામાવાળાના સપ્લાયના કાર્યક્ષેત્રમાંથી અમુક વિસ્તારો દૂર કરવાથી સામાવાળા દાવેદારના

કરારબદ્ધ પ્રાપ્તિ / ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરવા માટે હકદાર બને છે?

[૧૦] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે અન્ય ફેક્ટરીઓને વધારાના ઓર્ડર આપવાથી સામાવાળા દાવેદારના કરારબદ્ધ પ્રાપ્તિ / ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરવા માટે હકદાર બને છે?

[૧૧] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે ગોધરા સર્કલ હેઠળની તમામ પોલ ફેક્ટરીઓના જથ્થામાં એકસમાન ઘટાડો કરવામાં આવ્યો હતો?

[૧૨] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે તે તમામ પોલ ફેક્ટરીઓના જથ્થાની 'એકસમાન ઘટાડાની નીતિ' હેઠળ દાવેદારના કરારબદ્ધ પ્રાપ્તિ / ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરવા માટે હકદાર છે?

[૧૩] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે દાવેદારના કરારબદ્ધ પ્રાપ્તિ / ઓર્ડર કરેલા જથ્થાને અંતિમ સ્વરૂપ આપ્યા પછી પીએસસી પોલ્સની જરૂરિયાતમાં ઘટાડો થયો હતો?

[૧૪] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે તે જરૂરિયાતમાં ઘટાડાની ઘટના સિવાય દાવેદારના કરારબદ્ધ પ્રાપ્તિ / ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરી શક્યા હોત?

[૧૫] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે કરાર યોગ્ય રીતે પૂર્ણ થયો હોવાથી દાવો ટકી શકતો નથી?

[૧૬] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે તેને પર્યેઝ ઓર્ડર સાથે વંચાણે લેતા

ટેન્ડર દસ્તાવેજોની શરતો અને નિયમો મુજબ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ૪૦% સુધી ઘટાડો કરવાનો અધિકાર છે?

[૧૭] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે અન્ય પોલ ફેક્ટરીઓને વધારાના ઓર્ડર આપવાનું કારણ એ હતું કે તે પોલ ફેક્ટરીઓના સંબંધિત વિસ્તારોમાં જોડાણોના લક્ષ્યાંકમાં તીવ્ર વધારો થયો હતો?

[૧૮] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે તેણે ટેન્ડરની વાણિજ્યિક શરતો અને નિયમોની કલમ નં. ૭ મુજબ અનુમતિપાત્ર મર્યાદામાં ઘટાડેલો જથ્થો ખરીદ્યો છે?

[૧૯] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે કરાર હેઠળ, તેને કરારને એક વર્ષ માટે લંબાવવાનો અધિકાર હતો?

[૨૦] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે કરારની શરતો અને નિયમોની અંદર વ્યાપારિક યોગ્યતા મુજબ પોલ્સનો જથ્થો ખરીદવાનો તેને વાજબી અધિકાર છે?

[૨૧] શું દાવેદાર સાબિત કરે છે કે તે દાવાના નિવેદનમાં માંગેલી રકમ પર વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે અને જો હા, તો કયા દરે?

[૨૨] ખર્ચ અંગે શો હુકમ?

[૨૩] શો એવોર્ડ?"

૩૭. મુદ્દા નં. ૯, ૧૦, ૧૧, ૧૨ અને ૧૭ નીચે મુજબ પુનઃઘડવામાં આવ્યા

હતા:

"[૯] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે:

(એ) ગુજરાત સરકારે વર્ષ ૨૦૧૨ માં આણંદ, નડિયાદ અને વડોદરા જિલ્લાઓમાં ડાર્ક ઝોન નિયંત્રણો હટાવી લીધા છે?

(બી) આવા નિયંત્રણો હટાવવા અને સરકારી નીતિના પરિણામે, સામાવાળાએ આણંદ, નડિયાદ અને વડોદરા જિલ્લાઓમાં વધુ કૃષિ અને લાઈટિંગ જોડાણો આપવાના હતા?

(સી) ઉપરોક્ત નિર્દિષ્ટ જિલ્લાઓમાં વધેલા લક્ષ્યાંકિત જોડાણોને કારણે, સામાવાળાએ ઉપરોક્ત જિલ્લાઓમાં નજીકના વિસ્તારોમાં આવેલી ફેક્ટરીઓ પાસેથી વધુ પોલ્સ મંગાવવાની જરૂર હતી?

(ડી) ઉપરોક્ત ત્રણ નિર્દિષ્ટ જિલ્લાઓમાં પોલ્સની આવી વધેલી જરૂરિયાતને કારણે, ગોધરા સર્કલની ફેક્ટરીઓ પાસેથી પોલ્સની જરૂરિયાતના જથ્થામાં ઘટાડો કરવો જરૂરી બન્યો હતો?

[૧૦] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે આણંદ અને નડિયાદ અને વડોદરામાં જોડાણો આપવાના લક્ષ્યાંકમાં તીવ્ર વધારાના પરિણામે ગોધરા સર્કલમાં આવેલી ફેક્ટરીઓ પાસેથી ઓર્ડર કરવાના પોલ્સની જરૂરિયાતમાં ઘટાડો થયો હતો?

[૧૧] શું સામાવાળા સાબિત કરે છે કે પોલ્સની ઘટેલી જરૂરિયાતને કારણે,

ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં એકરૂપતા જાળવવા માટે ગોધરા સર્કલમાં આવેલી ફેક્ટરીઓને પોલ્સના ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં પ્રમાણસર ઘટાડો કરવામાં આવ્યો છે?

[૧૨] પુનઃશબ્દિત મુદ્દા નં. ૧૧ ને ધ્યાનમાં રાખીને મુદ્દો નં. ૧૨ ઘડવાની જરૂર નથી અને તે મુજબ, મુદ્દો નં. ૧૨ રદ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

[૧૭] તે જ રીતે પુનઃશબ્દિત મુદ્દા નં. ૧૦ ને ધ્યાનમાં રાખીને મુદ્દો નં. ૧૭ ઘડવાની જરૂર નથી અને તેથી, તે પણ રદ કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે."

૩૮. વિદ્વાન આબિટ્રેટરે બાબતના હકીકતલક્ષી પાસાઓની નોંધ લીધા પછી એ પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવા આગળ વધ્યા છે કે શું સામાવાળા એમજીવીસીએલ દાવેદારને ઓર્ડર કરેલા પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો કરવા માટે અને આણંદ, નડિયાદ અને વડોદરા સર્કલ જિલ્લાઓમાં કાર્યરત અન્ય પોલ ઉત્પાદકોને પોલ્સનો વધારાનો જથ્થો આપવા માટે વાજબી ઠરતા હતા.

૩૯. પેરા '૪૫' થી '૫૩' માં વિદ્વાન આબિટ્રેટરના તારણો અહીં નીચે ઉદ્ઘૂત કરવા સુસંગત છે:

"૪૫. ૫,૯૦,૦૦૦ પ્રી-સ્ટ્રેસ્ડ કોંક્રીટ પોલ્સનો માંગવામાં આવેલો જથ્થો નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ અને ૨૦૧૪-૧૫ માટે હતો. નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ સાથે કરારનો સમયગાળો સહ-સમાપ્ત થવા સંબંધે સામાવાળાનો પોતાનો આશય હતો. એમાં કોઈ શંકા નથી

કે દાવેદારે ટેન્ડરની તમામ શરતોનું સફળતાપૂર્વક પાલન કર્યું હતું અને તેને ૬૪,૭૦૦ પીએસસી પોલ્સ માટે ફર્મ પર્યેઝ ઓર્ડર જારી કરવામાં આવ્યો હતો. જથ્થાની ફાળવણીમાં સામાવાળા માટેનું માપદંડ ભાવ મૂલ્યાંકન હતું અને સામાવાળા દ્વારા જે ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું હતું તે બોલી લગાવનારાઓ દ્વારા ઓફર કરવામાં આવેલ લઘુત્તમ દર અને દર મહિને ઓફર કરવામાં આવેલ જથ્થો હતો. ટેન્ડરમાં સમાવિષ્ટ જથ્થા ફાળવણીની કલમ પણ એવી જોગવાઈ કરતી હતી કે દર મહિને ઓફર કરાયેલ સંપૂર્ણ જથ્થાને ધ્યાનમાં રાખીને કરારનો સમયગાળો ચોવીસ મહિનાનો રહેશે. કરારના અન્ય ભાગો સાથે "જથ્થા ફાળવણી" અને "ભાવ મૂલ્યાંકન" નું હેતુપૂર્ણ અને સંયુક્ત વાંચન, એ બાબત અત્યંત સ્પષ્ટ કરે છે કે સામાવાળા દ્વારા બિડની મંજૂરી અને સામાવાળા દ્વારા દાવેદારની ફેક્ટરી/ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરની ચકાસણી/નિરીક્ષણ પછી સામાવાળા દ્વારા દાવેદાર દ્વારા વિશાળ રોકાણની પરિકલ્પના કરવામાં આવી હતી. ટેન્ડરની કલમ નં. ૭ એવી જોગવાઈ કરતી હતી કે દાવેદારે તેના ટેન્ડરમાં દર્શાવેલ ઓફર કરેલા જથ્થા મુજબ પીએસસી પોલ્સ સપ્લાય કરવાનું આયોજન કરવું જોઈએ જે ૮૦,૦૦૦ પીએસસી પોલ્સ હતું. સદર કલમમાં આગળ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે એમજીવીસીએલ ટેન્ડરની વિશેષ શરતોમાં વ્યાખ્યાયિત જથ્થા ફાળવણી અને ભાવ મૂલ્યાંકન માપદંડના આધારે ઓર્ડર આપશે અને એમજીવીસીએલે સપ્લાયના

માસિક, ત્રિમાસિક અથવા વાર્ષિક જથ્થામાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર અનામત રાજ્યો હતો. સદર કલમ એ પણ નિર્ધારિત કરતી હતી કે એમજીવીસીએલે એમજીવીસીએલની જરૂરિયાત મુજબ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ૪૦% સુધી વધારો અને/અથવા ઘટાડો કરીને ફેરફાર કરવાનો અધિકાર અનામત રાજ્યો હતો. આમ, એમાં કોઈ શંકા નથી કે ટેન્ડરે બે જથ્થાઓની પરિકલ્પના કરી હતી એટલે કે (૧) ઓફર કરેલ અને (૨) ઓર્ડર કરેલ. સામાવાળા પ્રભાવશાળી પક્ષકાર હોવાથી જેમણે ટેન્ડર તૈયાર કર્યું હતું, તેમની પાસે ઓફરના તબક્કે સાંધાઓમાં નોંધપાત્ર મોકળાશ હતી. આ પ્રારંભિક તબક્કે, જ્યાં પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ કરાર નહોતો અને પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ કન્સેન્સસ એડ ઇડિમ નહોતું, સામાવાળા નિર્ધારિત રીતે ઓફર કરેલા જથ્થામાં ફેરફાર કરી શક્યા હોત. જોકે, એકવાર ઓફર કરેલા જથ્થાને આંશિક રીતે સ્વીકારી લીધા પછી, અને ઓફર કરેલા જથ્થાને ફર્મ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં રૂપાંતરિત કર્યા પછી, એમજીવીસીએલ સદર ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં વધારો કે ઘટાડો ત્યારે જ કરી શકી હોત, જો એમજીવીસીએલની જરૂરિયાતમાં વાસ્તવિક ફેરફાર થયો હોય અને અન્યથા નહીં. આ જ કારણોસર ટેન્ડરની કલમ નં. ૧૦ એવી પરિકલ્પના કરતી હતી કે, "...સમગ્ર સપ્લાય નિર્ધારિત સમયની અંદર અથવા એમજીવીસીએલ દ્વારા આપવામાં આવેલા ઉત્પાદન કાર્યક્રમ મુજબ, જો કોઈ હોય તો, પૂર્ણ કરવાનો રહેશે." અહીં, "સમગ્ર

સપ્લાય" શબ્દપ્રયોગનો અર્થ ઓર્ડર કરેલો જથ્થો થાય છે. સામાવાળાની જરૂરિયાત મુજબ ઓર્ડર કરેલા જથ્થાની સમીક્ષા કરવાનો અને પુનઃવહેંચણી કરવાનો સામાવાળા દ્વારા પોતાની પાસે અનામત રાખવામાં આવેલો અધિકાર એ કોઈ સ્વતંત્ર અધિકાર નથી કારણ કે તે બહુવિધ પરિબલો પર નિર્ભર છે જેમ કે, વાસ્તવિક ઓફર કરેલ જથ્થો, ગોધરા સર્કલની અંદર પીએસસી પોલ્સની વાસ્તવિક જરૂરિયાત, એમજીવીસીએલ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલ ઓર્ડર કરેલ જથ્થો, વગેરે.

૪૬. આ તબક્કે, એ નોંધવું સુસંગત રહેશે કે "કરારબદ્ધ ડિલિવરી તારીખ" શબ્દપ્રયોગ કલમ નં. ૧૧ ની સમજૂતીમાં જોવા મળે છે અને તેનો અર્થ એ થાય છે અને તેમાં સમાવેશ થાય છે કે જે સમયગાળામાં સપ્લાય પૂર્ણ કરવાનો હતો તેનો છેલ્લો દિવસ એટલે કે ૩૧/૦૩/૨૦૧૫. કરારનો "નિર્ધારિત સમયગાળો" નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ અને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ હતો અને આ કારણોસર કલમ નં. ૧૧ ની સમજૂતીમાં સમજાવ્યા મુજબની કરારબદ્ધ ડિલિવરી તારીખ જે ૩૧/૦૩/૨૦૧૫ સુધીની છે, તે નિર્ધારિત સમયગાળા સાથે સહ-વિસ્તૃત હતી અને તેઓ એકબીજાની સાથે ચાલતી હતી. વધુમાં, ટેન્ડરની કલમ નં. ૩૩ એ બાબત સ્પષ્ટ કરતાં પણ વિશેષ સ્પષ્ટ કરી દીધી હતી કે પીએસસી પોલ્સનો સપ્લાય જે કરારનો વિષય હતો તે માત્ર બે વર્ષ માટે જ પરિકલ્પિત હતો. આમ, ટ્રીબ્યુનલનો એવો

અભિપ્રાય છે કે સામાવાળાએ ૩૧/૦૩/૨૦૧૫ ના રોજ અથવા તે પહેલાં સમગ્ર ઓર્ડર કરેલા જથ્થાની માંગણી કરવાની જરૂર હતી અને તેમ કરવામાં નિષ્ફળ રહીને, એવું માનવું જોઈએ કે સામાવાળાએ કરારનો ભંગ કર્યો હતો.

૪૭. ટેન્ડરની કલમ નં. ૧૨ ડિલિવરી મુલતવી રાખવાનું નિર્ધારિત કરતી હતી. સદર શરતમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે બદલાયેલી જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને, જો કોઈ હોય તો, એમજીવીસીએલે ડિલિવરી શેડ્યૂલ મુલતવી રાખવાનો અને સપ્લાયરને તે મુજબ ઉત્પાદન શેડ્યૂલ બદલવા માટે જાણ કરવાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો. તેમાં આગળ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે જોકે, જ્યારે અને જેમ જરૂર પડે તેમ એક મહિના પહેલાં લેખિતમાં આવી જાણ કરવામાં આવશે. જો ધ્યાનપૂર્વક વાંચવામાં આવે તો, આ કલમ સ્પષ્ટપણે માત્ર ડિલિવરી / ઉત્પાદન શેડ્યૂલમાં ફેરફારની પરિકલ્પના કરતી હતી અને પોલ ઉત્પાદક દ્વારા ખરીદવા માટે અને / અથવા સપ્લાય કરવા માટે પહેલેથી જ ઓર્ડર કરાયેલા પીએસસી પોલ્સના જથ્થાના ફેરફારની નહીં. કલમ નં. ૭ નો બિન-ક્રમાંકિત પેરા ૨ જે દર્શાવતો હતો કે એમજીવીસીએલે એમજીવીસીએલની જરૂરિયાત મુજબ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ૪૦% સુધી વધારો અને / અથવા ઘટાડો કરીને ફેરફાર કરવાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો તેને ટેન્ડરની કલમ નં. ૧૨ માં જે જણાવવામાં આવ્યું છે તેના સંદર્ભમાં

વાંચવો આવશ્યક છે. કલમ નં. ૧૨ માં જોવા મળતી આ પ્રતિબંધાત્મક શરત, પીએસસી પોલ્સના ઉત્પાદકને એકવાર ફર્મ પર્યેઝ ઓર્ડર જારી કરવામાં આવ્યા પછી ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરવાની એમજીવીસીએલની સત્તાને મર્યાદિત કરે છે. આવી પરિસ્થિતિમાં, એમજીવીસીએલ હવે જથ્થામાં ફેરફાર કરી શકતી નથી અને માત્ર ડિલિવરી શેડ્યૂલમાં ફેરફાર કરી શકે છે અને તે પણ, એક મહિનાની લેખિત અગાઉથી નોટિસ આપ્યા પછી.

૪૮. આ તબક્કે ટેન્ડરની કલમ નં. ૩૦ નો સંદર્ભ લેવો સુસંગત રહેશે. આ કલમ દ્વારા એમજીવીસીએલે ટેન્ડરને અંતિમ સ્વરૂપ આપવાના સમયે તેની જરૂરિયાત મુજબ ટેન્ડર જથ્થામાં ઘટાડો / વધારો કરવાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો. આ કલમના અર્થઘટન પર, ટ્રીબ્યુનલનો એવો અભિપ્રાય છે કે આ એક નકારાત્મક શરત છે અને એમજીવીસીએલની અવરોધ વિનાની સત્તાઓ પરનો પ્રતિબંધ છે. ટેન્ડર તૈયાર કરનાર એમજીવીસીએલ આ કલમ હેઠળ દાવેદારને ખાતરી આપીને સંતુલન સાધે છે કે એકવાર જથ્થો ઓર્ડર કરવામાં આવે પછી તેમાં ઘટાડો કરવામાં આવશે નહીં. જે નોંધવું સુસંગત છે તે કલમ નં. ૩૧ છે જેના દ્વારા એમજીવીસીએલે બોલી લગાવનાર દ્વારા ઓફર કરવામાં આવેલા જથ્થામાંથી સંપૂર્ણ અથવા આંશિક જથ્થા માટે ઓર્ડર આપવાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો અને એમજીવીસીએલે એક અથવા એક કરતાં વધુ બોલી

લગાવનારાઓને ઓર્ડર આપવાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો. કલમ નં. ૩૧ નો આશય એવો છે કે જ્યારે પક્ષકારો વચ્ચેની ચર્ચાઓ હજુ પણ ટેન્ડરના અનુસંધાનમાં ઓફર માટેના આમંત્રણ અને / અથવા બિડની ઓફરના તબક્કે હતી, ત્યારે એમજીવીસીએલ બોલી લગાવનાર દ્વારા ઓફર કરાયેલા આંશિક અથવા સમગ્ર જથ્થા માટે ઓર્ડર આપવાનું નક્કી કરી શકી હોત, પરંતુ, એકવાર ઓફર કરેલા જથ્થાને ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં રૂપાંતરિત કર્યા પછી, કલમ નં. ૧૩ અને કલમ નં. ૧૨ માં સમાવિષ્ટ નિયંત્રણો આકર્ષિત થશે. પરિણામે, ટ્રીબ્યુનલનો એવો અભિપ્રાય છે કે ઉપરોક્ત સંદર્ભિત બે ફક્કરાઓમાં સૂચવ્યા મુજબ ટેન્ડરની વિવિધ કલમોનું અર્થઘટન જે હેતુ માટે ટેન્ડર બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું તે પ્રાપ્ત કરવા માટે અપનાવવું જોઈએ.

૪૯. સૌથી મહત્વપૂર્ણ બાબત એ નોંધવાની છે કે ૮ મીટર / ૨૦૦ કિગ્રા ના રેડીમેડ પીએસસી પોલ્સના સપ્લાય માટે તારીખ ૦૫/૦૯/૨૦૧૩ નો એક ફર્મ પર્યેઝ ઓર્ડર દાવેદારને જારી કરવામાં આવ્યો હતો અને દાવેદારને પર્યેઝ ઓર્ડરમાં દર્શાવેલ ભાવે ૬૪,૭૦૦ ની સંખ્યામાં પીએસસી પોલ્સનું ઉત્પાદન અને સપ્લાય કરવા જણાવવામાં આવ્યું હતું. દાવેદારને સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જાણ કરવામાં આવી હતી કે દાવેદારે ૩૧/૦૩/૨૦૧૫ સુધીમાં અથવા દાવેદારને આપવામાં આવેલા શેડ્યૂલ મુજબ ઓર્ડર કરેલા પોલ્સનું ઉત્પાદન અને સપ્લાય કરવાનું રહેશે અને ઓર્ડરના આંશિક / સંપૂર્ણ જથ્થાના

સપ્લાયમાં વિલંબ થતાં પેનલ્ટી આકર્ષાશે અને સંબંધિત કલમમાં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબ તે પેનલ્ટીની રકમ કાપી લેવામાં આવશે. દાવેદારને તાત્કાલિક પીએસસી પોલ્સનો સપ્લાય શરૂ કરવા માટે પણ ખૂબ જ સ્પષ્ટ સૂચના આપવામાં આવી હતી. તારીખ ૦૫/૦૮/૨૦૧૩ ના પર્યેઝ ઓર્ડરની કલમ નં. ૧ માં, દાવેદારને જાણ કરવામાં આવી હતી કે દાવેદારે ૬૪,૭૦૦ ની સંખ્યામાં પીએસસી પોલ્સનું ઉત્પાદન અને સપ્લાય કરવાનું હતું અને એમજીવીસીએલે જરૂરિયાત મુજબ વધારાનો ઓર્ડર / ઓર્ડર્સ આપવાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો પરંતુ સપ્લાય માટે ઓફર કરાયેલા મહત્તમ જથ્થા કરતાં વધુ નહીં. સદર કલમ દ્વારા દાવેદારને જાણ કરવામાં આવી હતી કે એમજીવીસીએલે એમજીવીસીએલની જરૂરિયાત મુજબ ઓર્ડર કરેલા જથ્થાની સમીક્ષા કરવાનો અને પુનઃવહેંચણી કરવાનો અધિકાર અનામત રાખ્યો હતો.

૫૦. આ કલમનો અર્થ એવો કરવો આવશ્યક છે કે પીએસસી પોલ્સ માટેનો વધારાનો ઓર્ડર દાવેદારને આપી શકાયો હોત અથવા ઓર્ડર કરેલા જથ્થાની સમીક્ષા અને પુનઃવહેંચણી ત્યારે જ કરી શકાઈ હોત જો ગોધરા સર્કલમાં પીએસસી પોલ્સની જરૂરિયાતમાં વધારો કે ઘટાડો થયો હોય અને અન્યથા નહીં. સામાવાળા ટ્રીબ્યુનલ સમક્ષ એવો કોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે જે દર્શાવે કે ગોધરા સર્કલમાં પીએસસી પોલ્સની માંગમાં ઘટાડો થયો હતો. ન તો તેના લેખિત

નિવેદનમાં સામાવાળાનો એવો કેસ છે કે જ્યાં સુધી ગોધરા સર્કલનો સંબંધ હતો ત્યાં સુધી પીએસસી પોલ્સની જરૂરિયાતમાં ઘટાડો થયો હતો કે ન તો સામાવાળા વતી તપાસવામાં આવેલા સાક્ષી શ્રી વોરાએ એવું જણાવ્યું હતું કે જ્યાં સુધી ગોધરા સર્કલનો સંબંધ હતો ત્યાં સુધી પીએસસી પોલ્સની જરૂરિયાતમાં કોઈ ઘટાડો થયો હતો. માત્ર પીએસસી પોલ્સની જરૂરિયાતમાં થયેલા ઘટાડાથી જ સામાવાળાને ઓર્ડર કરેલા જથ્થાની સમીક્ષા અને પુનઃવહેંચણી કરવા માટે પ્રેરિત કરી શકાયા હોત. દાવેદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી ઓફર ચોક્કસ ઓર્ડરમાં રૂપાંતરિત થઈ હોવાથી, સામાવાળા માત્ર ડિલિવરી શેડ્યૂલ અને ઉત્પાદન શેડ્યૂલમાં જ ફેરફાર કરી શક્યા હોત અને ટેન્ડર દસ્તાવેજની કલમ નં. ૭ ના પેટા પેરા ૨ માં આવતા "પણ" શબ્દને ઓફર સાથે સંબંધિત નહીં પરંતુ ફર્મ ઓર્ડરના સંબંધમાં ગણવો પડશે. તેથી, મૌખિક દલીલો દરમિયાન સામાવાળાના વિજ્ઞાન વકીલ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું છે તેમ, કલમ નં. ૭ હેઠળનો ફેરફાર માત્ર આંતરિક રીતે જ અને તે પણ, ડિલિવરી શેડ્યૂલના સંદર્ભમાં જ માન્ય હતો પરંતુ, ઓર્ડર કરેલા જથ્થાના સંબંધમાં નહીં.

૫૧. આ તબક્કે પક્ષકારો વચ્ચેના ભાવ વાટાઘાટો અને પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા પત્રવ્યવહાર તેમજ પર્યેષ્ટ ઓર્ડરની સામગ્રીની નોંધ લેવી સુસંગત રહેશે. એમાં કોઈ શંકા નથી કે સામાવાળાએ દાવેદારને દરો અંગે વાટાઘાટો કરવા અને એલ-૧ દરો સાથે મેળ બેસાડવા માટે

તેના ભાવ ઘટાડવા દબાણ કર્યું હતું. ભાવ ઘટાડા પછી, સામાવાળા દ્વારા દાવેદારને પર્યેઝ ઓર્ડર જારી કરવામાં આવ્યો હતો. દાવેદારે "ઓર્ડર મૂલ્ય" ના ૨% ની બેંક ગેરંટી રજૂ કરી હતી. તે દરમિયાન, સામાવાળાએ દાવેદાર પાસેથી પીએસસી પોલ્સનો નોંધપાત્ર જથ્થો ઉપાડવાની ખાતરી આપી હોવાથી, દાવેદારે તેની હાલની ફેક્ટરીને અપગ્રેડ કરવા માટે તાત્કાલિક પગલાં લીધાં હતાં અને તેને સામાવાળાના સંતોષ મુજબ કાર્યરત કરી હતી. દાવેદારે સામાવાળાને તારીખ ૨૪/૦૭/૨૦૧૩ નો પત્ર લખ્યો હતો જેમાં, દાવેદાર દ્વારા સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે તે પીએસસી પોલ દીઠ રૂ. ૧૬૮૦/- + કરના એક્સ-વર્ક્સ ભાવની પુષ્ટિ કરવા તૈયાર છે તે આધાર પર કે સામાવાળા બિડમાં ઓફર કરેલા જથ્થા માટે ઓર્ડર આપશે અને સામાવાળા દાવેદારને નિર્ધારિત સમયની અંદર એટલે કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ ના અંત સુધીમાં ઓર્ડર કરેલા જથ્થાને સપ્લાય કરવાની મંજૂરી આપશે તે હકીકત પર આધારિત રહેશે. દાવેદારે કોઈપણ આડઅસર વગર સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે ઓફર કરાયેલા જથ્થામાં ઘટાડો થવાના કિસ્સામાં ઓફર કરાયેલા દરો વ્યવહારુ રહેશે નહીં. રેકૉર્ડ પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે સામાવાળાએ તારીખ ૨૪/૦૭/૨૦૧૩ ના પત્રમાં સમાવિષ્ટ દાવેદાર દ્વારા કરાયેલી ઉપરોક્ત વિનંતીનો સ્વીકાર કર્યો હતો. સદર તારીખ ૨૪/૦૭/૨૦૧૩ ના પત્રનો ચોક્કસ સંદર્ભ આપીને, સામાવાળાએ તારીખ

૨૬/૦૭/૨૦૧૩ ના રોજ સ્વીકૃતિ પત્ર જારી કર્યો હતો. સદર સ્વીકૃતિ પત્રમાં, સામાવાળાએ, અન્ય બાબતોની સાથે, જણાવ્યું હતું કે "એમજીવીસીએલની જરૂરિયાત, ઓફર કરેલ જથ્થો, ઉત્પાદન ક્ષમતા, વગેરે" જેવા પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખીને જથ્થાની ફાળવણી નક્કી કરવામાં આવશે અને જણાવવામાં આવશે. આમ, એમાં કોઈ શંકા નથી કે સામાવાળા એ હકીકતથી સારી રીતે વાકેફ અને સભાન હતા કે દાવેદારે સામાવાળા દ્વારા ઉપાડવાની ખાતરી આપવામાં આવેલા વિશાળ જથ્થાને ધ્યાનમાં રાખીને જ પોતાના દરો ઓફર કર્યા હતા. ત્યારબાદ, સામાવાળાએ તારીખ ૧૪/૦૮/૨૦૧૩ નો એક પત્ર લખ્યો હતો જેના દ્વારા, સામાવાળાએ ઓફર કરેલા જથ્થાને ફર્મ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં રૂપાંતરિત કર્યો હતો અને દાવેદાર પાસે ૬૪,૭૦૦ પીએસસી પોલ્સ માટે ઓર્ડર આપવાનું નક્કી કર્યું હતું. તારીખ ૦૫/૦૯/૨૦૧૩ ના રોજ, દાવેદાર દ્વારા આપવામાં આવેલી બિડ સામે, સામાવાળાએ દાવેદારના દરો સ્વીકારીને પર્યેઠ ઓર્ડર જારી કર્યો હતો અને અન્ય બાબતોની સાથે દાવેદારને જાણ કરી હતી કે તે દાવેદાર પાસેથી નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં ૬૭,૪૦૦ પીએસસી પોલ્સનો જથ્થો ઉપાડશે. ટ્રીબ્યુનલ દ્વારા નિર્ણાયક નિકાલ માટે બાબતમાં સંકળાયેલા મુદ્દાઓની ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત હકીકતોના પ્રકાશમાં મૂલવણી કરવી પડશે. ઉત્પાદિત પીએસસી પોલ્સના વિશાળ જથ્થાને ઉપાડવાની ખાતરી સિવાય, દાવેદારે અત્યંત

સાધારણ દરો ટાંક્યા ન હોત અને આ ખાતરી બંને પક્ષકારો માટે પરસ્પર ફાયદાકારક દરખાસ્ત હતી, એટલે કે દાવેદારને કામનો સારો જથ્થો મળશે અને સામાવાળાને લઘુત્તમ દરે પીએસસી પોલ્સ મળશે.

પર. કરાર હેઠળનું કામ શરૂ થતાં જ, દાવેદારે તાત્કાલિક સામાવાળાના વર્તનમાં એક વિચલિત પ્રવાહ જોવાનું શરૂ કર્યું જે કરારની ચોક્કસ શરતો અને નિયમોના ભંગમાં હતું. દાવેદારને જારી કરાયેલા પર્યેઝ ઓર્ડરનું સન્માન કરવાને બદલે, જેની સામે દાવેદારે મોટા જથ્થાના સપ્લાય માટે નોંધપાત્ર ખર્ચ કર્યો હતો, સામાવાળાએ પીએસસી પોલ્સની સ્પષ્ટ માંગ હોવા છતાં માંગણી કરવાના જથ્થામાં ઘટાડો કરવાનું શરૂ કર્યું હતું. સંજોગો હેઠળ, દાવેદાર સમયાંતરે સામાવાળાને બહુવિધ મૌખિક રજૂઆતો કરવા મજબૂર બન્યો હતો અને દરેક પ્રસંગે, સામાવાળા દાવેદારને ખાતરી આપતા હતા કે પીએસસી પોલ્સની સ્થિર અને સુસંગત માંગ / જરૂરિયાત હોવાથી, દાવેદારને પર્યેઝ ઓર્ડરમાં દર્શાવેલ સમગ્ર જથ્થો સપ્લાય કરવા માટે કહેવામાં આવશે. જોકે, આ ખાતરી ક્યારેય પૂર્ણ થઈ ન હતી. આના કારણે દાવેદાર તારીખ ૨૧/૦૮/૨૦૧૩ નો પત્ર લખવા મજબૂર બન્યો હતો જેમાં, દાવેદારે સામાવાળા દ્વારા પોલ્સ ધીમી ગતિએ ઉપાડવા અંગે રાવ ઉઠાવી હતી. સદર પત્ર દ્વારા નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે માત્ર સામાવાળા દ્વારા પોલ ઉપાડવાની ગતિ ધીમી હતી એટલું જ નહીં, પરંતુ પોલ ઉત્પાદનના આંકડાઓ કરતાં ઘણી પાછળ હતી અને

દાવેદારે સામાવાળાને તેના પોલ્સ ઉપાડવાના કાર્યક્રમોનું આયોજન એવી રીતે કરવા વિનંતી કરી હતી કે જેથી પોલ્સ ઉપાડવા અને ઉત્પાદન એકબીજાની સમાંતર ચાલે. પક્ષકારો વચ્ચેના કરારની શરતોનું પાલન કરવામાં સામાવાળા નિષ્ફળ રહ્યા હોવાથી, દાવેદારે સામાવાળાને તારીખ ૧૬/૧૧/૨૦૧૩ નો બીજો પત્ર લખીને સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે સામાવાળા દ્વારા પોલ્સ ઉપાડવાનું પ્રમાણ ખૂબ જ નબળું હતું અને સામાવાળા તરફથી સદર પોલ્સની માંગણી કરવામાં નિષ્ફળતાને કારણે દાવેદારના સ્ટોકચાર્ડમાં રપલર પરીક્ષણ કરાયેલા પોલ્સ અને ૨૮૫૮ બિન-પરીક્ષણ કરાયેલા પોલ્સનો વિશાળ જથ્થો પડ્યો રહ્યો હતો. દાવેદારે ખાસ ધ્યાન દોર્યું હતું કે માસિક ફાળવણી સામે, સામાવાળા પોલ્સનો સમગ્ર જથ્થો ઉપાડવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા અને પરિણામે દાવેદાર કાચો માલ ખરીદતી વખતે નાણાકીય બોજનો સામનો કરી રહ્યો હતો. ફરી એકવાર દાવેદારે સામાવાળાને તારીખ ૦૧/૦૭/૨૦૧૪ નો પત્ર લખીને એ હકીકતનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો કે સામાવાળાએ પર્યેઝ ઓર્ડરમાં પ્રતિબદ્ધતા મુજબ પોલ્સ ઉપાડ્યા ન હતા અને પરિણામે, દાવેદાર નાણાકીય બોજનો સામનો કરી રહ્યો હતો. આવી જ વિનંતી દાવેદાર દ્વારા સામાવાળાને સંબોધિત તારીખ ૦૮/૧૦/૨૦૧૪ ના પત્ર દ્વારા કરવામાં આવી હતી.

૫૩. કરારના સમગ્ર અમલ દરમિયાન કરારના ખુલ્લેઆમ ભંગને

ધ્યાનમાં રાખીને, સામાવાળાએ તારીખ ૨૯/૦૫/૨૦૧૫ નો પત્ર લખ્યો હતો જેમાં, સામાવાળાએ પક્ષકારો વચ્ચેના કરારની યોજનાથી સંપૂર્ણપણે વિપરીત વલણ અપનાવ્યું હતું. સામાવાળાએ એવો અભિપ્રાય લીધો હતો કે કરારની મુદત ૩૧/૦૩/૨૦૧૫ સુધીની ગણવાની ન હતી પરંતુ પર્યેઝ ઓર્ડરની તારીખથી બે વર્ષ તરીકે ગણવી જરૂરી હતી. સામાવાળા વતી દાખલ કરવામાં આવેલા લેખિત નિવેદનમાં, ટેન્ડર અને પર્યેઝ ઓર્ડરની શરતોથી વિપરીત સામાવાળા દ્વારા આવું વલણ શા માટે અપનાવવામાં આવ્યું હતું તે અંગે કોઈ સ્પષ્ટતા આપવામાં આવી નથી."

૪૦. આમ, એવો નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવ્યો હતો કે એમજીવીસીએલની એવી દલીલમાં કોઈ તથ્ય નથી કે તેને દાવેદારના ઓર્ડરના જથ્થાની સમીક્ષા અને પુનઃવહેંચણી કરવાનો અધિકાર હતો અને તેથી દાવાનું નિવેદન ફગાવી દેવું જોઈએ. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે એકવાર દાવેદારની ઓફર ફર્મ ઓફરમાં રૂપાંતરિત થઈ ગયા પછી, એમજીવીસીએલ જથ્થામાં ઘટાડો ત્યારે જ કરી શકી હોત જો ગોધરા સર્કલમાં પોલ્સની જરૂરિયાતમાં ઘટાડો થયો હોય. કુલ ૫,૯૦,૦૦૦ પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાંથી, ગોધરા સર્કલ માટે સામાવાળા એમજીવીસીએલની જરૂરિયાત ૩,૦૩,૫૨૬ પીએસસી પોલ્સની હતી.

૪૧. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે ગોધરા સર્કલમાં, ઘણા પોલ ઉત્પાદન એકમો હતા અને આ એકમોમાંથી, દાવેદાર પાસે ૬૪,૭૦૦ પીએસસી પોલ્સના સપ્લાય

માટેનો ફર્મ ઓર્ડર આપવામાં આવ્યો હતો. ટ્રીબ્યુનલ સમક્ષ એવો કોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો કે કોઈ પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ અને ૨૦૧૪-૧૫ દરમિયાન ૩,૦૩,૫૨૬ પીએસસી પોલ્સની સામાવાળાની જરૂરિયાતમાં ઘટાડો થયો હતો. તેનાથી વિપરીત, રેકૉર્ડ પરના પુરાવા દર્શાવે છે કે ગોધરા સર્કલમાં પોલ્સની સતત અને સ્થિર જરૂરિયાત હતી.

૪૨. એ પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે વિચિત્ર રીતે, દાવેદાર દ્વારા સપ્લાય કરવાના હતા તે પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો કર્યા પછી, સામાવાળા એમજીવીસીએલે આણંદ, નડિયાદ અને વડોદરા સર્કલ જિલ્લાઓમાં કાર્યરત ઉત્પાદન એકમોને પીએસસી પોલ્સના સપ્લાય માટેના ઓર્ડરમાં વધારો કર્યો હતો અને વધારાના ઓર્ડર આપ્યા હતા. આવું પગલું ત્યારે જ એક માન્ય કવાયત હોઈ શકત જો ગોધરા સર્કલમાં પીએસસી પોલ્સની જરૂરિયાત/માંગમાં ઘટાડો થયો હોત અને અન્ય સર્કલોમાં પીએસસી પોલ્સની જરૂરિયાતમાં અચાનક વધારો થયો હોત.

૪૩. આમ, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે દાવેદારને ઓર્ડર કરાચેલા પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો માત્ર ટેન્ડર અને પર્ચેઝ ઓર્ડરની શરતોની વિરુદ્ધ નથી પરંતુ મનસ્વી અને કોઈપણ માન્ય આધાર વગરનો છે. ઓર્ડર કરેલા પોલ્સના નબળા ઉપાડ અને કરારની મુદત લંબાવવા અંગે, વિદ્વાન આબિટ્રેટર દ્વારા અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે કરારબદ્ધ જથ્થામાં પ્રથમ સુધારા દ્વારા,

એમજીવીસીએલે પક્ષકારો વચ્ચેના મૂળ કરારની શરતોમાં ભૌતિક રીતે અને એકતરફી રીતે સુધારો કર્યો હતો. સામાવાળા એમજીવીસીએલે કરારની મુદત એક વર્ષના સમયગાળા માટે એકતરફી રીતે લંબાવતી વખતે દાવેદાર પાસેથી ઉપાડવાના હતા તે વાસ્તવિક જથ્થામાં ઘટાડો કર્યો હતો અને તે સાથે દાવેદારને પર્યેઝ ઓર્ડરમાં નક્કી કરાયેલા દરે પીએસસી પોલ્સ સપ્લાય કરવા માટે એક વર્ષ માટે બાધ્ય પણ કર્યો હતો. બીજી બાજુ, દાવેદાર પાસે જથ્થામાં થયેલા ઘટાડાને અનુરૂપ બેંક ગેરંટીના મૂલ્યમાં ઘટાડો કરવાની માંગણી કરવા સિવાય અન્ય કોઈ વિકલ્પ બચ્યો ન હતો, કારણ કે વધુ સારા વિકલ્પના અભાવે, કરાર હેઠળની તેની કરારબદ્ધ પ્રતિબદ્ધતાનું સન્માન કરવા માટે પીએસસી પોલ્સનો સપ્લાય ચાલુ રાખવા સિવાય દાવેદાર પાસે એકમાત્ર વિકલ્પ બચ્યો હતો.

૪૪. દાવેદાર પાસે જ્યારે અને જેમ માંગણી કરવામાં આવે ત્યારે પોલ્સ પૂરા પાડવાનું ચાલુ રાખવા સિવાય અન્ય કોઈ વિકલ્પ નહોતો. વધુમાં, સામાવાળા એમજીવીસીએલે પોતાની સત્તા અને ઈજારાશાહીની સ્થિતિનો ઉપયોગ કરીને અન્ય સુધારા દ્વારા જથ્થામાં ઘટાડો કર્યો હતો જ્યારે ગોધરા સર્કલમાં પીએસસી પોલ્સની માંગમાં કોઈ ઘટાડો થયો નહોતો.

૪૫. લેખિત નિવેદનમાં અને ટ્રીબ્યુનલ સમક્ષ દલીલો દરમિયાન સામાવાળાના એ વલણના સંબંધમાં કે આણંદ, નડિયાદ અને વડોદરા સર્કલોમાં પીએસસી પોલ્સની માંગમાં વધારો થયો હતો, રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની મૂલવણી પર એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે પર્યેઝ ઓર્ડરમાં દર્શાવેલ પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં

ઘટાડો કરવાનું વાસ્તવિક કારણ કાર્ટિંગનું અંતર ઘટાડવાનું હતું અને એટલા માટે નહીં કે આણંદ, નડિયાદ અને વડોદરા સર્કલોમાં પીએસસી પોલ્સની જરૂરિયાતમાં અચાનક તીવ્ર/વધારો થયો હતો.

૪૬. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે આવા અસમર્થનીય અને નબળા આધાર પર એમજીવીસીએલ દ્વારા ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરી શકાયો ન હોત. એવોર્ડ્સમાં એવું તારણ છે કે ગોધરા સર્કલમાં પીએસસી પોલ્સની સતત અને અવિરત માંગ હતી અને કાર્ટિંગનું અંતર ઘટાડવા માટે દાવેદાર દ્વારા સપ્લાય કરવાના હતા તે પોલ્સના જથ્થામાં એકતરફી રીતે કરવામાં આવેલ ઘટાડાને માત્ર ટેન્ડર અને પર્યેઝ ઓર્ડરની શરતો અને નિયમોનો ભંગ જ નહીં, પરંતુ કેસના તથ્યોમાં ગેરકાયદેસર અને તદ્દન અયોગ્ય પણ ગણવો પડશે.

૪૭. વધુમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જરૂરિયાતો/માંગનું અસ્તિત્વ હોવા છતાં દાવેદારના જથ્થામાં ઘટાડો કરવામાં અને પરિણામી વધારાના લાભને અન્ય સર્કલોની અન્ય ફેક્ટરીઓને ટ્રાન્સફર કરવામાં સામાવાળાનું વર્તન, જે રેકૉર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે, તે બાબત અત્યંત સ્પષ્ટ કરે છે કે એમજીવીસીએલે કરારની શરતોનો ભંગ કર્યો હતો અને અન્ય પક્ષકારો/ફેક્ટરીઓને લાભ પહોંચાડવા માટે દાવેદાર સાથે પસંદગીપૂર્વક ભેદભાવ કર્યો હતો.

૪૮. વધુમાં એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે દાવેદારે ઓર્ડર કરેલા જથ્થાનો સપ્લાય સુનિશ્ચિત કરવા માટે તેના ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં વધારો કર્યો હતો, જે તેના મહત્તમ ઉત્પાદનના માત્ર ૪૦% જ ઉપયોગમાં લેવાયો હતો, અને સામાવાળાના

એકતરફી નિર્ણયો સામે દાવેદાર પાસે કોઈ સોદાબાજીની શક્તિ નહોતી કારણ કે સામાવાળા દાવેદારને નાણાકીય રીતે નષ્ટ કરવા સક્ષમ હતા કેમ કે દાવેદાર દ્વારા ઉત્પાદિત પીએસસી પોલ્સનું એકમાત્ર ખરીદદાર એમજીવીસીએલ હતું.

૪૯. તે સંબંધમાં પેરા '૬૧' માં રહેલા તારણો અહીં નીચે ઉદ્ઘૃત કરવા સુસંગત છે:

"૬૧. દાવેદારે દાવાના નિવેદનમાં જણાવ્યું છે કે દાવેદારે ૧૪ લાઈન મોલ્ડ બનાવ્યા હતા, જેમાં પ્રત્યેકમાં ૨૩ પોલ કાર્સિંગ માટેની જગ્યા હતી જેથી દાવેદાર દ્વારા સામાવાળાને વિશાળ જથ્થો સપ્લાય કરી શકાય. એ ઉલ્લેખ કરી શકાય છે કે કરાર હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલા ૭૨ કલાકના ક્યોરિંગ સમયગાળા અને દાવેદારની ક્યોરિંગ ડેડ ક્ષમતાને ધ્યાનમાં લેતાં, દાવેદારની દૈનિક ઉત્પાદન ક્ષમતા ૧૨૦ થી ૧૨૨ પોલ્સ કરતાં વધુ હતી. જો કરારના સમયગાળાને સંચિત રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવે એટલે કે સામાવાળા દ્વારા સમયાંતરે એકતરફી રીતે કરવામાં આવેલા વિસ્તરણ પછી, તો ૪૭,૧૯૦ પોલ્સની કુલ માંગણી સામે, સામાવાળા દ્વારા કરાયેલા કરારભંગના કારણે, દાવેદારનું ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર તેના મહત્તમ ઉત્પાદનના માત્ર ૪૦% જ ઉપયોગમાં લેવાયું હતું. આ તબક્કે પુનરોચ્ચાર કરવો જરૂરી છે કે સામાવાળાના એકતરફી નિર્ણયો સામે દાવેદાર પાસે કોઈ સોદાબાજીની શક્તિ નહોતી કારણ કે, સામાવાળા દાવેદારને

નાણાકીય રીતે નષ્ટ કરવા માટે સક્ષમ હતા કેમ કે દાવેદાર દ્વારા ઉત્પાદિત પીએસસી પોલ્સના એકમાત્ર ખરીદદાર સામાવાળા હતા."

૫૦. પેરા '૬૨' અને '૬૩' માં થયેલી ચર્ચા પણ અહીં નીચે ઉદ્ઘૃત કરવા સુસંગત છે:

"૬૨. સામાવાળા દ્વારા તેના લેખિત નિવેદનમાં લેવામાં આવેલું એ વલણ કે તે તેના પગલાં પાછળના તર્ક અથવા હેતુને સમજાવવા માટે બંધાયેલા ન હતા અને તેણે માત્ર એટલા માટે જ દાવેદારની જરૂરિયાતમાં ઘટાડો કર્યો હતો કારણ કે અન્ય કેટલાક સર્કલોમાં જરૂરિયાતમાં તે મુજબ વધારો થયો હતો, તે માન્ય રાખી શકાય નહીં. જો અન્ય કેટલાક સર્કલો / જિલ્લાઓમાં પોલ્સની માંગ / જરૂરિયાતમાં વધારો થયો હોય, તો તે સર્કલોમાં કાર્યરત પોલ સપ્લાયર્સના જથ્થામાં વધારો કરી શકાયો હોત અથવા તેમને પીએસસી પોલ્સ માટે વધારાના ઓર્ડર આપી શકાયા હોત. પરંતુ જ્યારે, ગોધરા સર્કલમાં જરૂરિયાત / માંગ સુસંગત, સુસંગત, સ્થિર, અવિરત, ભરોસાપાત્ર, નિયમિત અને અપરિવર્તનશીલ હતી, ત્યારે દાવેદારને જારી કરાયેલા પર્યેઝ ઓર્ડરમાં દર્શાવેલ પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો કરી શકાયો ન હોત. અન્યથા પણ, સામાવાળા વતી રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલ જેનો અગાઉ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, તે કરારબદ્ધ યોજનાની બહાર છે અને પક્ષકારો વચ્ચેના કરારને માત્ર બિનકાર્યક્ષમ અને

અવ્યવહાર જ નહીં બનાવે પરંતુ, સમગ્ર કરાર અને તેના હેતુને નિષ્ફળ બનાવશે.

૬૩. શ્રી એમ.એ. વોરાએ તારીખ ૧૮/૧૨/૨૦૧૮ ના રોજ સરતપાસના બદલામાં પુરાવાનું પોતાનું સોગંદનામું દાખલ કર્યું હતું જેમાં, તેમણે અમુક "આંતરિક પરિપત્રો" અને "આંતરિક માર્ગદર્શન" પર આધાર રાખ્યો હતો જેના આધારે સામાવાળાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા અન્ય પોલ ફેક્ટરીઓને વધારાના ઓર્ડર આપવા માટે અને જ્યાં સુધી દાવેદારનો સંબંધ હતો ત્યાં સુધી પર્યેષ્ટ ઓર્ડરમાં દર્શાવેલ જથ્થામાં ઘટાડો કરવા માટે વાજબી ઠરતા હતા. શ્રી વોરાની તારીખ ૧૧/૦૧/૨૦૧૯ ના રોજ ઉલટતપાસ કરવામાં આવી હતી. પ્રશ્ન નં. ૧ ના જવાબમાં સદર સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું હતું કે તેઓ દાવેદારને નિશ્ચિતપણે જ્ઞાતવવામાં આવેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરવાના નિર્ણયમાં ક્યારેય સામેલ નહોતા. તેથી, અન્ય પોલ ફેક્ટરીઓને વધારાના ઓર્ડર આપવા અને દાવેદારના જથ્થામાં ઘટાડો કરવાને વાજબી ઠેરવવા માટે અમુક આંતરિક પરિપત્રો અને આંતરિક માર્ગદર્શન પર આધાર રાખવાના મુદ્દે તેમના સમગ્ર સોગંદનામા પર ટ્રીબ્યુનલ દ્વારા આધાર રાખી શકાય નહીં અને તેને સાંભળેલી પુરાવા તરીકે ગણવી પડશે. વધુમાં, તેમની ઉલટતપાસમાં આ સાક્ષીને પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્ન નં. ૫ અને ૬ ના જવાબો દર્શાવે છે કે સાક્ષીએ અમુક નિવેદનો કર્યા હતા જેના

સમર્થનમાં તેમણે રેકૉર્ડ પર કોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કર્યો ન હતો. પ્રશ્ન નં. ૭, ૮, ૧૩, ૧૬, ૧૭, ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ ના સાક્ષીના જવાબો અત્યંત સ્પષ્ટ કરે છે કે સાક્ષી શ્રી વોરાએ એવા નિવેદનો કર્યા હતા જેને તેઓ પોતે અસત્ય માનતા હતા. આપું એટલા માટે છે કારણ કે શ્રી વોરાને કરારની વાસ્તવિક કામગીરીનું કોઈ જ્ઞાન નહોતું અને દાવેદારના પીએસસી પોલ્સની સંખ્યા ઘટાડવાના નિર્ણયમાં તેઓ ક્યારેય સામેલ નહોતા. શ્રી વોરા પ્રમાણિત કરી શક્યા ન હતા કે ક્યા આધારે દાવેદારના જથ્થામાં ઘટાડો કરવામાં આવ્યો હતો અને અન્ય ફેક્ટરીઓના જથ્થામાં વધારો કરવામાં આવ્યો હતો. આમ, દાવેદાર સાથે ઓર્ડર કરાયેલા પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડા માટેના માન્ય સમર્થન તરીકે આ ટ્રીબ્યુનલ દ્વારા શ્રી વોરાની જુબાની પર આધાર રાખી શકાય નહીં."

૫૧. વિજ્ઞાન આર્બિટ્રેટરે તારીખ ૨૫.૧૨.૨૦૧૮ ના આર્બિટ્રલ એવોર્ડ (અહીં ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૭૪૩/૨૦૨૩ માં પડકારનો વિષય) ની પણ ચર્ચા કરી છે જેમાં એ નોંધવામાં આવ્યું છે કે સદર એવોર્ડ તે જ ટેન્ડરમાંથી ઉદ્ભવતી બાબતમાં આપવામાં આવ્યો હતો અને જોકે તેનું કોઈ પૂર્વચુકાદાનું મૂલ્ય નથી, તેમ છતાં સદર એવોર્ડમાં જથ્થામાં ઘટાડાને કેવી રીતે જોવામાં આવ્યો હતો તે મર્યાદિત હેતુ માટે તેને ધ્યાને લઈ શકાય છે. તારીખ ૨૬.૦૬.૨૦૧૯ ના આર્બિટ્રલ એવોર્ડના પેરા '૬૪' માં આ સંબંધમાં રહેલું અવલોકન અહીં નીચે ઉદ્ઘૃત કરવા સુસંગત છે:

"૬૪. આ તબક્કે, તે જ ટેન્ડરમાંથી ઉદ્ભવતી અન્ય એક બાબતમાં

ગુજરાત હાઈકોર્ટના ભૂતપૂર્વ ન્યાયાધીશ માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી.એ. મહેતા દ્વારા આપવામાં આવેલા તારીખ ૨૫/૧૨/૨૦૧૮ ના આર્બિટ્રલ એવોર્ડની સામગ્રીની નોંધ લેવી સુસંગત રહેશે. શરૂઆતમાં જ આ ટ્રીબ્યુનલ દ્વારા જણાવવું જોઈએ કે સદર એવોર્ડનું કોઈ પૂર્વચુકાદાનું મૂલ્ય નથી. તે આ ટ્રીબ્યુનલ પર બંધનકર્તા નથી. તદુપરાંત, સામાવાળાના વિદ્વાન વકીલે જણાવ્યું છે કે સામાવાળાએ સદર એવોર્ડ સામે પહેલેથી જ અપીલ દાખલ કરી દીધી છે. જોકે, દાવેદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી તારીખ ૦૫/૦૨/૨૦૧૯ ની પુરસીસ સાથે રજૂ કરાયેલા સદર એવોર્ડને સદર એવોર્ડમાં જથ્થામાં ઘટાડાને કેવી રીતે જોવામાં આવ્યો હતો તે મર્યાદિત હેતુ માટે ધ્યાને લઈ શકાય છે. સદર એવોર્ડના પેરા નં. ૪૬ ને પુનઃઉત્પાદિત કરવો પૂરતો રહેશે જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

"૪૬. જોકે, ન તો ટેન્ડરની સામાન્ય શરતો અને નિયમોના ભાગ-૧ હેઠળ વિશેષ શરતો અને નિયમોના ભાગ તરીકે આવતો જથ્થા ફાળવણી પેરા, કે ન તો ટેન્ડરની કલમ ૭ ની શરતો સામાવાળાને દાવેદાર સંબંધે કુલ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડો કરવાની, અને અન્ય એક અથવા વધુ સપ્લાયરોને તે ફાળવવાની મંજૂરી આપે છે, કારણ કે શરતો અને નિયમો માત્ર સામાવાળાની જરૂરિયાતના આધારે ઓર્ડર કરેલા જથ્થાના ૪૦% ની શ્રેણીમાં જ ફેરફાર કરવાની મંજૂરી આપે છે. જે ક્ષણે એ સ્થાપિત થાય છે કે સામાવાળાને પોલ્સની જરૂર

છે, તે ક્ષણે સામાવાળા ૪૮,૦૦૦ પીએસસી પોલ્સ, એટલે કે ઓર્ડર કરેલા જથ્થાના ૪૦% ની શ્રેણીમાં ઉપર અથવા નીચે ફેરફાર કરીને, ઓર્ડર કરેલા જથ્થા સુધી આવા પોલ્સ ઉપાડવા માટે બંધાયેલા છે. માત્ર એવા કિસ્સામાં કે જ્યાં સામાવાળાને પીએસસી પોલ્સની જરૂર ન હોય ત્યારે જ સામાવાળા જ્યાં સુધી સામાવાળાને પીએસસી પોલ્સની જરૂર ન હોય તે હદ સુધી કુલ ઓર્ડર કરેલા જથ્થાના આંકડામાં ઘટાડો કરવા માટે દાવેદારને કહી શકે છે. અન્ય કોઈપણ પરિસ્થિતિમાં, ઘટાડાનો આવો અધિકાર સામાવાળા માટે ઉપલબ્ધ નથી."

પર. એવો નિષ્કર્ષ કાઢતી વખતે કે, ગોધરા સર્કલમાં પીએસસી પોલ્સની સુસંગત, અવિરત અને સતત માંગને ધ્યાનમાં રાખીને, સામાવાળા એમજીવીસીએલ પર્યેઝ ઓર્ડર દ્વારા દાવેદાર પાસે ઓર્ડર કરાયેલા પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો કરવા માટે બિલકુલ વાજબી ઠરતા નહોતા.

પ૩. અંડર-ચુટિલાઈઝેશન માટેનો દાવો એવું ઠરાવીને મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો કે કરારના મૂળ સમયગાળા દરમિયાન, તેમજ લંબાવેલી મુદત પછી પણ, દાવેદાર સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલી ૬૪,૭૦૦ પીએસસી પોલ્સની ૧૦૦% ફર્મ માંગની જરૂરિયાતને પહોંચી વળવા માટે ઊભા કરાયેલા તેના ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના માત્ર આશરે ૪૧% થી ૪૨% નો જ ઉપયોગ કરવા સક્ષમ રહ્યો હતો.

પ૪. વિદ્વાન આનિટ્ટેરે, દાવેદાર દ્વારા રજૂ કરાયેલા તે પુરાવાની મૂલવણી પર કે

તેણે તેની હાલની ફેક્ટરીમાં વધારો કર્યો હતો, તેને સુધારી હતી અને અપગ્રેડ કરી હતી જેથી ખાતરી કરી શકાય કે તે સામાવાળા દ્વારા ઓર્ડર કરાયેલા અને કરાર હેઠળ વચન અપાયેલા પીએસસી પોલ્સ સપ્લાય કરવાની સ્થિતિમાં હશે, નોંધ્યું કે:

"૬૯. જ્યાં સુધી રૂ. ૧૦,૪૧,૦૨૫.૫૦ પૈસા માટેના દાવા નં. ૧ નો સંબંધ છે ત્યાં સુધી આ ટ્રીબ્યુનલને જણાય છે કે કરારના મૂળ સમયગાળા દરમિયાન, તેમજ લંબાવેલી મુદત પછી પણ, દાવેદાર સામાવાળા દ્વારા કરાયેલી ૬૪,૭૦૦ પીએસસી પોલ્સની ૧૦૦% ફર્મ માંગની જરૂરિયાતને પહોંચી વળવા માટે ઊભા કરાયેલા તેના ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના માત્ર આશરે ૪૧% થી ૪૨% નો જ ઉપયોગ કરવા સક્ષમ રહ્યો હતો. દાવેદારે તેની હાલની ફેક્ટરીમાં વધારો કર્યો હતો, તેને સુધારી હતી અને અપગ્રેડ કરી હતી જેથી ખાતરી કરી શકાય કે તે સામાવાળા દ્વારા ઓર્ડર કરાયેલા અને કરાર હેઠળ વચન અપાયેલા પીએસસી પોલ્સ સપ્લાય કરવાની સ્થિતિમાં હશે. દાવેદારે તેની હાલની ફેક્ટરીમાં વધારો કર્યો હતો, તેને સુધારી હતી અને અપગ્રેડ કરી હતી તે દાવાને સમર્થન આપવા માટે, દાવેદારે વિવિધ ઇન્વોઇસેસ, ચલાનો, બેંક સ્ટેટમેન્ટ્સ, અન્ય દસ્તાવેજો વગેરે રજૂ કર્યા છે જે દાવેદાર દ્વારા થયેલા વિશાળ ખર્ચનો પુરાવો આપે છે. દાવેદાર દ્વારા તેની પોલ ફેક્ટરીને અપગ્રેડ કરવા અને વધારવા માટે થયેલા ખર્ચનો પુરાવો આપતા વિવિધ ઇન્વોઇસેસ, ચલાનો, બેંક

સ્ટેટમેન્ટ્સ અને અન્ય દસ્તાવેજોનો સારાંશ આંક ૧૬-એ પર રજૂ કરવામાં આવ્યો છે જે દાવાના નિવેદનના પેજ નં. ૨૪૦ થી ૨૪૨ પર જોવા મળે છે જ્યારે, થયેલા ખર્ચ સામેના ઈન્વોઈસેસ દાવેદાર દ્વારા સી-૧૭ તરીકે અલગથી પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યા છે જે દાવાના નિવેદનના પેજ નં. ૨૪૩ થી ૩૨૯ પર જોવા મળે છે. આ દસ્તાવેજો બેરિંગ્સ, વેલ્ડીંગ રોલ્સ, મશીનો અને ઓજારો, ચેઇન પુલી વગેરેની ખરીદી સાથે સંબંધિત છે. આ દસ્તાવેજો સામાવાળા દ્વારા બિલકુલ વિવાદિત નથી. ખર્ચ થયો ત્યારથી નોંધપાત્ર સમય વીતી ગયો હોવાના કારણે, દાવેદારે ખર્ચના માત્ર તે જ ઘટકો રજૂ કર્યા છે અને તેનો દાવો કર્યો છે જેના માટે તે પુરાવા એકત્રિત કરવામાં સક્ષમ બન્યો છે. સામાવાળા દ્વારા કરાયેલા કરારભંગ, અને કરારનો સમયગાળો ૩૧/૦૫/૨૦૧૬ સુધી લંબાવવાના કારણે, પોલ ફેક્ટરીની જાળવણી અને સારસંભાળ માટે દાવેદાર દ્વારા થયેલા એકંદર ખર્ચમાં વધારો થયો હતો. પોલ ફેક્ટરીનું ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર કુદરતી પરિબળો / હવામાન પરિસ્થિતિઓના આધીન હતું, પછી ભલે તેનો ઉપયોગ થયો હોય કે ન થયો હોય અને તેમને મહત્તમ સ્તરે જાળવી રાખવા માટે પુનરાવર્તિત ખર્ચની જરૂર હતી. તદુપરાંત, પોલ ફેક્ટરીના કેટલાક ઘટકો સિંગલ યુઝ ઘટકો હતા જે અમુક સમય વીતી ગયા પછી જાળવી / સમારકામ કરી શકાય તેમ નહોતા અને તેમને બદલવાની જરૂર હતી. જેમ હાલના કેસમાં અન્ય કોઈપણ સ્થિર સંપત્તિ સાથે બને છે તેમ,

દરેક પસાર થતા દિવસ સાથે, પોલ ફેક્ટરીની જાળવણી માટે જે દરે ખર્ચ કરવો પડતો હતો તે એકંદર દરમાં વધારો થયો હતો. દાવેદારે સફળતાપૂર્વક સ્થાપિત કર્યું છે કે તેણે રૂ. ૧૭,૬૪,૪૫૦/- નું રોકાણ કર્યું હતું. મૂળ બે વર્ષ દરમિયાન સામાવાળા કરારબદ્ધ લક્ષ્યાંકને પૂર્ણ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હોવાથી, સદર રૂ. ૧૭,૬૪,૪૫૦/- ની રકમના ૫૯% એટલે કે રૂ. ૧૦,૪૧,૦૨૫.૫૦ પૈસા સામાવાળા દ્વારા દાવેદારને ચૂકવવા માટે મંજૂર કરવા જોઈએ. આમ, પ્રથમ દાવો સફળ થાય છે અને આથી મંજૂર કરવામાં આવે છે. દાવેદારે વાર્ષિક ૧૮% ના દરે વ્યાજ સાથે ઉપરોક્ત રકમની માંગણી કરી છે. આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ની કલમ ૩૧ આર્બિટ્રલ એવોર્ડના સ્વરૂપ અને સામગ્રી સાથે સંબંધિત છે. સદર એક્ટની કલમ ૩૧ ની પેટા-કલમ ૪(એ), અન્ય બાબતોની સાથે જોગવાઈ કરે છે કે જ્યાં સુધી પક્ષકારો દ્વારા અન્યથા સંમત ન થાય ત્યાં સુધી, જ્યાં અને જે હદ સુધી આર્બિટ્રલ એવોર્ડ નાણાંની ચૂકવણી માટે હોય, ત્યાં આર્બિટ્રલ ટ્રીબ્યુનલ જે રકમ માટે એવોર્ડ કરવામાં આવ્યો છે તેમાં, કાર્યવાહીનું કારણ ઉદ્ભવ્યું તે તારીખ અને એવોર્ડ કરવામાં આવે તે તારીખ વચ્ચેના સમગ્ર સમયગાળા અથવા કોઈપણ ભાગ માટે સમગ્ર નાણાં અથવા તેના કોઈપણ ભાગ પર, તે વાજબી ગણે તેવા દરે વ્યાજનો સમાવેશ કરી શકે છે. સદર એક્ટની કલમ ૩૧ ની પેટા-કલમ ૪(બી) જણાવે છે કે આર્બિટ્રલ એવોર્ડ દ્વારા ચૂકવવાનો નિર્દેશ

આપવામાં આવેલી રકમ પર, જ્યાં સુધી એવોર્ડ અન્યથા નિર્દેશ ન આપે ત્યાં સુધી, એવોર્ડની તારીખથી ચુકવણીની તારીખ સુધી, એવોર્ડની તારીખે પ્રવર્તમાન વર્તમાન વ્યાજ દર કરતાં ૨% વધુ દરે વ્યાજ રહેશે. કેસમાં ઉપસ્થિત તથ્યો અને સંજોગોની સમગ્રતાને ધ્યાનમાં રાખીને, આ ટ્રીબ્યુનલનો એવો અભિપ્રાય છે કે જો દાવેદારને મળવાપાત્ર રકમ આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ની કલમ ૧૧ હેઠળની નોટિસની બજાવણીની તારીખથી વાસ્તવિક ચુકવણીની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૧૮% ના દરે વ્યાજ સાથે મંજૂર કરવામાં આવે તો પક્ષકારો વચ્ચે યોગ્ય ન્યાય થશે. તેથી, રૂ. ૧૦,૪૧,૦૨૫.૫૦ પૈસાની મુદ્દલ રકમ પર એક્ટની કલમ ૧૧ હેઠળ બજાવવામાં આવેલી નોટિસની તારીખથી રકમની વાસ્તવિક ચુકવણીની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૧૮% ના દરે વ્યાજ રહેશે."

૫૫. દાવા નં. ૨ ના સંબંધમાં પેરા '૭૦' માં વંચાય છે કે:

"૭૦. જ્યાં સુધી દાવા નં. ૨ નો સંબંધ છે, તે નફાના નુકસાન સાથે સંબંધિત છે. રેકૉર્ડ દર્શાવે છે કે સામાવાળા હંમેશાં એ હકીકતથી સભાન હતા કે સામાવાળા દ્વારા લેવામાં આવેલા એકતરફી નિર્ણયો સામે દાવેદાર પાસે કોઈ ઉપાય રહેશે નહીં. દાવેદાર અને ફેક્ટરીના અન્ય માલિકો દ્વારા ઉત્પાદિત પીએસસી પોલ્સના એકમાત્ર ખરીદદાર સામાવાળા હોવાથી, હાલના કેસના તથ્યો અને સંજોગોમાં નુકસાન

ઘટાડવાનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. દાવેદાર માટે પીએસસી પોલ્સનું અન્ય કોઈ બજાર કે ગ્રાહક કે ખરીદદાર ઉપલબ્ધ નહોતું. વાસ્તવમાં, દાવેદારની પોલ ફેક્ટરી માત્ર સામાવાળા માટે જ સ્થાપવામાં આવી હતી અને આ હકીકત સામાવાળાની સંપૂર્ણ જાણમાં હતી. જીયુવીએનએલ ની ખરીદ નીતિ અને વિકેતા નોંધણી નીતિ જેને સામાવાળા દ્વારા અપનાવવામાં આવી છે અને તેમને લાગુ કરવામાં આવી છે, તે પોતે જ દર્શાવે છે કે પ્રી-સ્ટ્રેસડ કોંક્રીટ પોલ્સના ઉત્પાદનનું કામ પ્રકૃતિમાં વિશિષ્ટ છે અને ગુજરાતની ડિસ્કોમ્સની અનન્ય ડિઝાઇન જરૂરિયાત ધરાવે છે. પ્રી-સ્ટ્રેસડ કોંક્રીટ પોલ્સની ખરીદીનો મુદ્દો ડિસ્કોમ્સ દ્વારા કરવામાં આવતી અન્ય ખરીદીઓ જેવો નથી. પીએસસી પોલ્સ સિવાયની સામગ્રીની સામાન્ય ખરીદીમાં, ઘણા સપ્લાયર્સ અને ખરીદદારો હોય છે. અગાઉ ઠરાવ્યા મુજબ, સામાવાળાએ કરારનો ભંગ કર્યો હતો અને તેના સીધા પરિણામ સ્વરૂપે, દાવેદારને નોંધપાત્ર નુકસાન સહન કરવું પડ્યું હતું જેના માટે દાવેદાર વળતર મેળવવા માટે હકદાર છે. તારીખ ૨૩/૦૫/૨૦૧૨ ના રોજ, પીએસસી પોલ દીઠ દર રૂ. ૧૭૧૪/- હતો. તેમ છતાં, નફાના નુકસાનની ગણતરીના હેતુ માટે દાવેદારે પોલ દીઠ રૂ. ૧૬૯૦/- ના નીચા દરે નફાના દરની ગણતરી કરી છે. સામાવાળાના પોતાના કહેવા મુજબ ઉત્પાદકો દ્વારા મેળવેલ નફો પીએસસી પોલ દીઠ રૂ. ૧૩૨.૪૨ પૈસા છે. દાવેદારે ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ, વેટ વગેરે માટેના

માપદંડો વ્યાખ્યાયિત કરવા માટે સિમેન્ટ અને સ્ટીલ માટેના ઇન્વોઇસેસ સી-૧૯ પર રજૂ કર્યા છે જે દાવાના નિવેદનના પેજ નં. ૩૩૫ અને ૩૩૬ પર જોવા મળે છે. તે દસ્તાવેજો પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે સિમેન્ટનું ઇનપુટ રૂ. ૨૭૫/- પ્રતિ બેગ હતું અને હાઇ ટેન્સાઇલ સ્ટીલનું ઇનપુટ પીએસસી પોલ દીઠ રૂ. ૫૯.૮૦ પૈસા પ્રતિ કિગ્રા હતું. સિમેન્ટનો દર ૧૫% વેટ સહિત રૂ. ૨૭૫/- અને ૧૫% વેટ બાદ કરતાં રૂ. ૨૩૯.૧૩ પૈસા હતો. બેગ દીઠ સિમેન્ટ માટે વેટની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૩૫.૦૭ પૈસા હતી અને પરિણામે પીએસસી પોલ દીઠ પ્રાપ્ત સિમેન્ટ માટેની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૫૨.૦૧ પૈસા હતી. જ્યાં સુધી સ્ટીલનો સંબંધ છે, દર ૫% વેટ સહિત રૂ. ૫૯.૮૦ પૈસા પ્રતિ કિગ્રા અને ૫% વેટ બાદ કરતાં રૂ. ૫૬.૯૫ પૈસા પ્રતિ કિગ્રા હતો. કિગ્રા દીઠ પ્રાપ્ત સ્ટીલ માટે વેટની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૨.૮૫ પૈસા હતી અને પોલ દીઠ પ્રાપ્ત સ્ટીલ માટે વેટની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૩૨.૫૧ પૈસા હતી. રેકૉર્ડ પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે કિગ્રા દીઠ પ્રાપ્ત સ્ટીલ માટે એક્સાઇઝની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૬.૩૨ પૈસા હતી અને તેથી, જ્યાં સુધી સ્ટીલનો સંબંધ હતો ત્યાં સુધી પીએસસી પોલ દીઠ કુલ ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૭૨.૧૧ પૈસા હતી. પીએસસી પોલ દીઠ સિમેન્ટ અને સ્ટીલ પર ઉપલબ્ધ કુલ વેટ અને એક્સાઇઝ ક્રેડિટ રૂ. ૧૯૫.૧૫ પૈસા હતી જેનો સારાંશ દાવેદારે પેરા નં. ૬૩ માં આપ્યો છે જે દાવાના નિવેદનના રનિંગ પેજ નં. ૩૦ પર છે. સદર કોષ્ટક સામાવાળા દ્વારા પડકારવામાં

આવ્યું નથી. સામાવાળા દ્વારા પોતે સ્વીકારવામાં આવેલા કેટા પરથી, તારીખ ૨૩/૦૫/૨૦૧૨ ના રોજ દાવેદાર માટે ઉપલબ્ધ પીએસસી પોલ દીઠ નફો રૂ. ૩૨૭.૫૭ પૈસા હતો જે ટ્રીબ્યુનલના અંદાજ મુજબ ખૂબ જ વાજબી અને સ્વીકાર્ય ઉદ્યોગ ધોરણો અનુસાર છે. દાવેદારને મૂળ ફાળવવામાં આવેલા જથ્થામાંથી ૧૭,૫૦૦ પીએસસી પોલ્સના કુલ ઘટાડા પર, દાવેદારને રૂ. ૫૭,૬૮,૬૬૮.૫૦ પૈસાનું નુકસાન થયું છે જેની ગણતરી દાવાના નિવેદનના પેરા નં. ૬૫ માં વિગતવાર આપવામાં આવી છે. તેથી, સદર રૂ. ૫૭,૬૮,૬૬૮.૫૦ પૈસાની રકમ દાવેદારને મળવાપાત્ર છે અને આથી મંજૂર કરવામાં આવે છે. આ રકમ પર પણ આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ની કલમ ૧૧ હેઠળ નોટિસની બજવણીની તારીખથી વાસ્તવિક ચુકવણીની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૧૮% ના દરે વ્યાજ રહેશે."

૫૬. મૂળ એવોર્ડ હેઠળ દાવેદાર દ્વારા સપ્લાય કરવાના પીએસસી પોલ્સના મંજૂર જથ્થામાં ઘટાડો કરવામાં સામાવાળા એમજીવીસીએલના મનસ્વી પગલાં અંગે વિદ્વાન આર્બિટ્રેટર દ્વારા આપવામાં આવેલા આ તારણોમાંથી કોઈપણ તારણ; દાવેદારે તેની કરારબદ્ધ જવાબદારીઓ નિભાવવા માટે સામાવાળા દ્વારા ઓર્ડર કરાયેલા પીએસસી પોલ્સનો સપ્લાય સુનિશ્ચિત કરવા માટે તેની હાલની ફેક્ટરીને સુધારી અને અપગ્રેડ કરી હોવાનું; દાવેદાર અને ફેક્ટરીના અન્ય માલિકો દ્વારા ઉત્પાદિત પીએસસી પોલ્સના એકમાત્ર ખરીદદાર સામાવાળા એમજીવીસીએલ હોવાના કારણે રિવર્સ મોનોપોલી (વિપરીત ઈજારાશાહી) નો કેસ હોવાનું અને

તેથી નુકસાન ઘટાડવાનો પ્રશ્ન ઊભો થતો ન હોવાનું તારણ, અમારી સમક્ષ પડકારી શકાયું નથી.

૫૭. ઉપર નોંધાયેલા તથ્યો માટે, જે રીતે સામાવાળા એમજીવીસીએલે કરારનો સમયગાળો એકતરફી રીતે લંબાવ્યો હતો, મૂળ કરાર હેઠળ સપ્લાય કરવાના પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો કર્યો હતો, અને દાવેદાર દ્વારા ઉત્પાદિત પીએસસી પોલ્સનું અન્ય કોઈ બજાર કે ગ્રાહક કે ખરીદદાર નહોતું અને દાવેદારની પોલ ફેક્ટરી માત્ર સામાવાળા એમજીવીસીએલ માટે જ સ્થાપવામાં આવી હતી, અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે હાલનો કેસ સામાવાળા એમજીવીસીએલ દ્વારા ઉત્પાદક અને સપ્લાયર પર દબાણ લાવવાનો એક સ્પષ્ટ કિસ્સો છે.

૫૮. એવોર્ડ્સ નોંધે છે કે:-

(૧) પ્રી-સ્ટ્રેસડ કોંક્રીટ પોલ્સ (પીએસસી પોલ્સ) ના ઉત્પાદનનું કામ પ્રકૃતિમાં વિશિષ્ટ છે અને ગુજરાતની ડિસ્કોમ્સની અનન્ય ડિઝાઇન જરૂરિયાત ધરાવે છે. સામાવાળા દ્વારા કરારલંગનું સીધું પરિણામ દાવેદારને થયેલું નુકસાન હશે, અને તેથી, વિદ્વાન આર્બિટ્રેટરે યોગ્ય રીતે ઠરાવ્યું છે કે દાવેદાર માત્ર તેના સંસાધનોના અંડર-યુટિલાઇઝેશનના દાવા માટે જ હકદાર નથી, પરંતુ નફાના નુકસાન માટેના વળતર માટે પણ હકદાર છે.

(૨) સામાવાળા દ્વારા પીએસસી પોલ્સના વિશાળ જથ્થાની માંગણી કરવામાં આવી હોવાના કારણે, દાવેદારે અત્યંત સાધારણ દરો ટાંક્યા હતા જેથી કરાર બંને

પક્ષકારો માટે પરસ્પર ફાયદાકારક દરખાસ્ત બની શકે, એ અર્થમાં કે દાવેદારને કામનો સારો જથ્થો મળે, જ્યારે સામાવાળા એમજીવીસીએલને ખૂબ જ સ્પર્ધાત્મક દરે પીએસસી પોલ્સ મળે.

(૩) કરારની મુદત દરમિયાન પોલ્સ ઉપાડવાનું પ્રમાણ ખૂબ જ નબળું હતું અને સામાવાળા તરફથી ઓર્ડર કરેલા પોલ્સની માંગણી કરવામાં નિષ્ફળતાને કારણે દાવેદારના સ્ટોકચાર્ડમાં પોલ્સનો વિશાળ જથ્થો પડ્યો રહ્યો હતો. પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો અને કરારના સમયગાળાનું એકતરફી રીતે વિસ્તરણ, શરૂઆતમાં ઓફર કરાયેલ પોલના ભાવ અંગે વાટાઘાટો કરવા માટે દાવેદારની કોઈપણ સામેલગીરી વિના, દાવેદારને થયેલી નાણાકીય મુશ્કેલીમાં પરિણમ્યું હતું.

(૪) વધુમાં, સામાવાળા એમજીવીસીએલ દ્વારા કરવામાં આવેલી માસિક ફાળવણી સામે, દાવેદારે પીએસસી પોલ્સના ઉત્પાદન માટે કાચો માલ ખરીદવો જરૂરી હતો, જેણે દાવેદાર સામે પરસ્પર ફાયદાકારક દરખાસ્તના સંતુલનને ખોરવી નાખ્યું હતું, કારણ કે દાવેદારે પીએસસી પોલ્સના વિશાળ જથ્થા માટે ઓર્ડર મેળવવા માટે ખૂબ જ સ્પર્ધાત્મક દરો ટાંક્યા હતા જેથી તે તેનો નફો મેળવી શકે. જેમ કે, સામાવાળા એમજીવીસીએલ દ્વારા માંગવામાં આવનાર જથ્થાની માસિક ફાળવણી મુજબ પીએસસી પોલ્સનું ઉત્પાદન સુનિશ્ચિત કરવા માટે દાવેદાર નાણાકીય બોજનો સામનો કરી રહ્યો હતો, અને મૂળ કરારમાં દાવેદાર દ્વારા સપ્લાય કરવાના કુલ ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ઘટાડાને કારણે પણ.

(પ) તે ઉપરાંત, દાવેદારે સાબિત કર્યું છે કે પીએસસી પોલ્સનું બજાર એક રિવર્સ મોનોપોલી (વિપરીત ઈજારાશાહી) છે જ્યાં દાવેદાર જેવા ઘણા વેચનારાઓ છે, પરંતુ માત્ર એક જ ખરીદદાર છે, એટલે કે સામાવાળા એમજીવીસીએલ. પીએસસી પોલ્સનું ઉત્પાદન વિશિષ્ટ પ્રકૃતિની પ્રવૃત્તિ છે, જે માત્ર ગુજરાત રાજ્યની ડિસ્કોમ્સની જરૂરિયાતો અનુસાર અનન્ય ડિઝાઇન વિશિષ્ટતાઓ ધરાવે છે, અને તેથી નુકસાન ઘટાડવાનું શક્ય નહોતું.

(ડ) દાવેદાર દ્વારા એ પણ સાબિત કરવામાં આવ્યું હતું કે તેણે ટેન્ડર હેઠળની વિશાળ માંગને પહોંચી વળવા માટે તેની ફેક્ટરીને અપગ્રેડ કરી હતી, અને પીએસસી પોલ્સનું ઉત્પાદન સમય અને નાણાંની સઘન પ્રવૃત્તિ હોવાથી, જો દાવેદારને કોઈ નાણાકીય લાભ ન મળવાના હોત તો તેણે પ્લાન્ટ અને મશીનરીના અપગ્રેડેશનમાં મોટું રોકાણ કર્યું ન હોત.

(ઝ) દાવેદારે તેની ફેક્ટરીને સંપૂર્ણ કર્મચારીઓ સાથે અને તેનું ઉત્પાદન સંપૂર્ણ ક્ષમતા પર ચાલુ રાખવું જરૂરી હતું અને સામાવાળા એમજીવીસીએલ કરાર હેઠળ નિર્ધારિત રીતે પોલ્સ ઉપાડવાની તેમની પ્રતિબદ્ધતાનું સન્માન કરી રહ્યા નહોતા. પીએસસી પોલ્સના જથ્થામાં થયેલા ઘટાડાને અનુરૂપ, લંબાવેલા સમયગાળા માટે દાવેદાર દ્વારા રજૂ કરવાની જરૂરી બેંક ગેરંટીનું મૂલ્ય ઘટાડવાની દાવેદારની માંગણી પણ નકારી કાઢવામાં આવી હતી.

૫૯. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલની એ રજૂઆતમાં અમને કોઈ તથ્ય જણાતું નથી કે ઇન્ડિયન કોન્ટ્રાક્ટ એક્ટ, ૧૯૭૨

ની કલમ ૭૩ હેઠળ ગુકસાન અથવા ક્ષતિ માટેનું વળતર દાવેદારને આપી શકાયું ન હોત કારણ કે દાવેદાર ગુકસાન ઘટાડવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે, અને કરારની શરતો હેઠળ એમજીવીસીએલ માટે પીએસસી પોલ્સના ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં ૪૦% નો ઘટાડો કરવો માન્ય હતો. તારીખ ૨૬.૦૬.૨૦૧૮ ના વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ્સમાં કોઈ ગેરકાયદેસરતા, સ્પષ્ટ ગેરકાયદેસરતા તો બિલકુલ નહીં, શોધી શકાતી નથી. સદર એવોર્ડ્સને પડકારતી એમજીવીસીએલ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી એક્ટ, ૧૯૯૬ ની કલમ ૩૪ હેઠળની અરજીઓ ફગાવી દેવામાં કોમર્શિયલ કોર્ટના હુકમોમાં કોઈ ભૂલ શોધી શકાતી નથી.

૬૦. તે જ ટેન્ડરમાંથી ઉદ્ભવતા પીએસસી પોલ્સના સપ્લાય માટેના વર્ક ઓર્ડર માટેના તારીખ ૨૫.૧૨.૨૦૧૮ ના એવોર્ડ પર આવતાં, પેરા '૫૬', '૫૭', '૫૮', '૬૨', '૬૩', '૬૪', '૬૫', '૬૬', '૬૭', '૬૮', '૬૯', '૭૦', '૭૧', '૭૨', '૭૪', '૭૫', '૭૬', '૭૭' અને પેરા '૭૮' થી '૧૦૦' ના તારણો નોંધ લેવા સુસંગત છે. જોકે, સંક્ષિપ્તતા ખાતર, તેમને અહીં ઉદ્ધૃત કરવામાં આવતા નથી.

૬૧. એ નોંધવું પૂરતું છે કે બે સુધારાઓ દ્વારા, સામાવાળાએ કરારની શરતોમાં એકતરફી રીતે ફેરફાર/પુનઃલેખન કર્યું હતું. પ્રથમ વર્ક ઓર્ડરમાં સમયમર્યાદા એવી હતી કે ઓર્ડર/એલઓઆઈ ની તારીખથી ચાર મહિના પછી નહીં તે રીતે સપ્લાય શરૂ કરવાનો હતો, અને પોલ્સ ઉપલબ્ધ કરાવવાના હતા અને ત્યારપછી, ઓર્ડર કરેલા જથ્થાના પ્રમાણમાં નિયમિતપણે દર મહિને ડિલિવરી કરવાની હતી અને સમગ્ર સપ્લાય સામાવાળા દ્વારા આપવામાં આવેલા ઉત્પાદન કાર્યક્રમ મુજબ

નિર્ધારિત સમયમાં પૂર્ણ કરવાનો હતો. તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૧૩ ના વર્ક ઓર્ડરની કલમ ૩ માં પૂરા પાડવામાં આવેલા ડિલિવરી શેડ્યૂલમાં એલઓએ ની તારીખથી છ મહિનાની અંદર ૫૦૦૦ પીએસસી પોલ્સ સપ્લાય કરવાનું નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું હતું, અને દાવેદારે, આમ, ૩૧.૧૨.૨૦૧૩ સુધીમાં આવા પોલ્સ સપ્લાય કરવા જરૂરી હતા.

૬૨. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૧૩ ના ટ્રાયલ પર્યેઝ ઓર્ડર પછી, ૫૦૦૦ પીએસસી પોલ્સના સપ્લાય માટે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૧૩ ના રોજ પ્રથમ વર્ક ઓર્ડર આપવામાં આવ્યો હતો. તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૧૩ ના ટ્રાયલ પર્યેઝ ઓર્ડરને પૂર્ણ કરવા માટે, દાવેદારે ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ઊભું કરવું જરૂરી હતું. કોઈપણ સમજદાર વેપારી પાસેથી ટ્રાયલ પર્યેઝ ઓર્ડર મુજબ માત્ર ૧૦૦૦ પીએસસી પોલ્સના ઉત્પાદન માટે પ્લાન્ટ અને મશીનરી લગાવવાની અપેક્ષા રાખી શકાય નહીં, અને ટ્રાયલ પર્યેઝ ઓર્ડરના સફળ સમાપ્તિ અને સપ્લાય પર જેના માટે વર્ક ઓર્ડર અથવા વર્ક ઓર્ડર્સ જારી થઈ શકે તેવા વધુ સંખ્યાના પોલ્સના ઉત્પાદન માટે ફરીથી પ્લાન્ટ અને મશીનરી લગાવવાની અપેક્ષા રાખી શકાય નહીં.

૬૩. તારીખ ૨૫.૧૨.૨૦૧૮ ના એવોર્ડમાં વિજ્ઞાન આર્બિટ્રેટર દ્વારા આમ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે સામાવાળા એમજીવીસીએલની એવી દલીલ સ્વીકાર્ય નહોતી કે જ્યાં સુધી ટ્રાયલ પર્યેઝ ઓર્ડર અને/અથવા પ્રથમ વર્ક ઓર્ડર જારી ન થાય ત્યાં સુધી દાવેદારે ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ઊભું કરવું જોઈતું નહોતું. એ નોંધવામાં

આવ્યું હતું કે ૪૮,૦૦૦ પીએસસી પોલ્સના કુલ ખાતરીપૂર્વકના જથ્થાને ધ્યાનમાં રાખીને, દાવેદારે નવું વિશાળ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, સંસ્થાકીય માળખું વગેરે ઊભું કર્યું હતું અને અનુભવી મેનેજરો, ફોરમેન અને શ્રમિકોને પણ કામે લગાડ્યા હતા. કરાર પીએસસી પોલ્સના નૂર અને કાર્ટિંગ સહિતનો હોવાથી, દાવેદારે પોલ્સના સપ્લાયને સુવ્યવસ્થિત કરવા માટે વિશિષ્ટ સાધનો, સાધનસામગ્રી અને પરિવહન વાહનોમાં ફેરફાર કર્યો હતો અને તૈનાત કર્યા હતા.

૬૪. ટેન્ડર દસ્તાવેજની કલમ [૨]બી ની નોંધ લેવા માટે વિદ્વાન આબિટ્રેટર દ્વારા દાવાના નિવેદનમાં દાવેદારના નિવેદન પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે તેમાં એવી પરિકલ્પના કરવામાં આવી હતી કે જો કોઈ નવો સપ્લાયર સમયમર્યાદામાં પોલ ફેક્ટરી સ્થાપે અને વિકેતા નોંધણી સંબંધિત તમામ ઔપચારિકતાઓ પૂર્ણ કરે, તો ઉત્પાદન ક્ષમતા અને વિસ્તારમાં પોલ્સની જરૂરિયાતના આધારે ટેન્ડર જથ્થાના મહત્તમ ૨૦% સુધીનો વિગતવાર ઓર્ડર જારી કરવામાં આવશે.

૬૫. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે સામાવાળાનો એવો કેસ નહોતો કે દાવેદારે નવા સપ્લાયર તરીકે, સામાવાળા દ્વારા દાવેદારની ફેક્ટરીનું નિરીક્ષણ હાથ ધર્યા પછી જરૂરી તકનીકી સંતોષ પૂર્ણ કર્યો ન હતો. ટેન્ડર દસ્તાવેજની કલમ [૨]બી માં નિર્ધારિત મહત્તમ જથ્થો નહીં, તો ઓછામાં ઓછો નોંધપાત્ર જથ્થો ફાળવવામાં આવવાની કાયદેસરની અપેક્ષા રાખવા માટે દાવેદાર હકદાર બનશે. તે ઉપરાંત, દાવેદાર પાસે પહેલેથી જ ઉત્પાદિત થયેલા અને પડેલા પીએસસી પોલ્સ ન

ઉપાડવાના સામાવાળાના વર્તનને પણ ધ્યાને લેવામાં આવ્યું હતું, અને એવો નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવ્યો હતો કે સામાવાળાએ માત્ર કરારનો ભંગ કર્યો નથી, પરંતુ બે વર્ક ઓર્ડર્સની શરતો અને નિયમો સાથે વંચાણે લેતા ટેન્ડર દસ્તાવેજની શરતો અને નિયમોના સંપૂર્ણ ઉલ્લંઘનમાં સમયાંતરે ઓર્ડર કરેલા જથ્થામાં એકતરફી રીતે ફેરફાર કરીને સદર ભંગ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું છે, જે સમગ્ર કરારની રચના કરે છે.

૬૬. આમ, એવો નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવ્યો હતો કે:

"૧૧૮. તેથી, એવું કહી શકાય કે:

(૧) સામાવાળાએ કરારની શરતો અને નિયમોનો ભંગ કર્યો હતો;

(૨) સામાવાળાએ દાવેદાર પાસેથી કરાર મુજબ પ્રાપ્તિ માટે નિર્ધારિત જથ્થામાંથી પોલ્સના જથ્થામાં ઘટાડો કર્યો હતો, અને તે જ સમયે, અન્ય પોલ સપ્લાયર્સ પાસેથી પ્રાપ્તિ માટેના પોલ્સના જથ્થામાં વધારો કર્યો હતો;

(૩) કરારમાં આવી કોઈ શરતની ગેરહાજરીમાં સામાવાળા બિન-આબકારી મર્યાદા સમાપ્ત થવા પર દાવેદાર પાસેથી પીએસસી પોલ્સની પ્રાપ્તિના જથ્થાને મર્યાદિત કરી શક્યા ન હોત;

(૪) સામાવાળા એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે કે સમય કરારનો સાર નહોતો;

(પ) સામાવાળા એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે કે જથ્થામાં વધારો / ઘટાડો ટેન્ડર દસ્તાવેજની શરતો મુજબ અને કરારની શરતોની અંદર હતો;

(ડ) સામાવાળા એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે કે પીએસસી પોલ્સ ઉપાડવાના સંબંધમાં સામાવાળા દ્વારા આપવામાં આવેલી કોઈપણ પ્રતિબદ્ધતાને ધ્યાનમાં લીધા વિના દાવેદાર દ્વારા ફેક્ટરીનું બાંધકામ કરારથી સ્વતંત્ર હતું.

૧૨૦. દરેક મુદ્દાનો તે મુજબ જવાબ આપવામાં આવે છે.

૧૨૧. દાવેદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા અન્ડર-યુટિલાઇઝ્ડ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ખર્ચના ૬૬% ના વળતર સંબંધિત પ્રથમ દાવાના સંબંધમાં, દાવેદાર દ્વારા ગણતરી કરવામાં આવેલી દાવાની કુલ રકમ રૂ. ૬૨,૬૮,૭૫૧.૬૪ (રૂપિયા બાસઠ લાખ અડસઠ હજાર સાતસો એકાવન અને ચોસઠ પૈસા) છે. દાવેદારના જણાવ્યા મુજબ, દાવેદાર ૪૮,૦૦૦ પીએસસી પોલ્સ (= ૧૦૦%) ના ઓર્ડર કરેલા જથ્થાની જરૂરિયાતને પહોંચી વળવા માટે ઊભા કરાયેલા તેના ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના માત્ર ૩૨% થી ૩૪% સુધીનો જ ઉપયોગ કરવા સક્ષમ હતો તે ધ્યાનમાં રાખીને દાવેદારને આવા રોકાણ માટે વળતર / ભરપાઈ મળવી જોઈએ. દાવેદાર દ્વારા રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલ રોકાણનો આંકડો રૂ. ૮૪,૮૮,૧૫૪/- છે અને તેના ૬૬% ની ગણતરી ઉપરોક્ત રૂ. ૬૨,૬૮,૭૫૧.૬૪ ના આંકડા પર કરવામાં આવી છે.

૧૨૨. વાણિજ્ય અને નામાપદ્ધતિના સિદ્ધાંતો લાગુ કરીને પણ સમગ્ર રોકાણ ખર્ચની ભરપાઈ કરવી શક્ય બનશે નહીં. પ્રથમ દ્રષ્ટિએ, બે વર્ષના સમયગાળામાં, અસ્કયામતોમાં ઘસારો થયો હશે, એટલે કે સામાન્ય ઘસારો થયો હશે. કોઈપણ પક્ષકારે આ પાસાની દલીલ કરી નથી કે રેકૉર્ડ પર મૂકી નથી, અને તેથી, વિવિધ અસ્કયામતોના ઘસારાનો દર રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ નથી. જોકે, મોલ્ડ જેવી અમુક અસ્કયામતો મર્યાદિત આયુષ્ય ધરાવતી હોવાની સંભાવના છે, પરંતુ કોઈ વિગતો ઉપલબ્ધ નથી તેથી, વાજબી અંદાજ તરીકે, દર વર્ષે ૧૦% ઘસારાનો દર લાગુ કરી શકાય છે, જે બે વર્ષના સમયગાળામાં ૨૦% થશે.

૧૨૩. તેથી, આ દાવાની નીચે મુજબની રીતે પુનઃગણતરી કરી શકાય છે.

વિગત	રકમ (રૂ.)
મૂળ રોકાણ	૯૪,૯૮,૧૫૪.૦૦
૨૦% લેખે ઘસારો	(-) ૧૮,૯૯,૬૩૧.૦૦
બાકી	૭૫,૯૮,૫૨૩.૦૦
બાકી રકમના ૬૬%	૫૦,૧૫,૦૨૫.૦૦

જોકે, પ્લાન્ટ અને મશીનરીનો ઉપયોગ દાવેદાર દ્વારા ત્યારબાદ સામાવાળા અને અન્ય કંપનીઓ સાથે કરવામાં આવેલા અન્ય કરારોને પૂર્ણ કરવા માટે પણ

કરવામાં આવ્યો હશે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, દાવેદાર દ્વારા દાવો કરાયેલા અન્ડર-ચુટિલાઈઝ્ડ ઈન્ફાસ્ટ્રક્ચરના ખર્ચના અંતિમ આંકડા પર પહોંચવાના હેતુ માટે સદર પરિબલને ધ્યાનમાં લેવું પડશે. એક વાજબી અંદાજ લગાવી શકાય છે કે રૂ. ૫૦,૧૫,૦૨૫/- ના ઉપરોક્ત આંકડામાંથી ૩૦% અન્ય કરારો હેઠળ પીએસસી પોલ્સના ઉત્પાદન માટે ઉપયોગમાં લેવાયા હશે. તેની ગણતરી નીચે મુજબ થશે:

વિગત	રકમ (રૂ.)
ઉપરથી બાકી રકમના ૬૬%	૫૦,૧૫,૦૨૫.૦૦
અન્ય કરારો માટે ઉપયોગમાં લેવાયેલી અસ્કયામતો માટે ૩૦% બાદ	(-) ૧૫,૦૪,૫૦૮.૦૦
બાકી	૩૫,૧૦,૫૧૭.૦૦

તેથી, રૂ. ૬૨,૬૮,૭૫૧.૬૪ ના દાવા સામે, પ્રથમ દાવાના સંબંધમાં દાવેદાર જે રકમ મેળવવા માટે હકદાર બનશે તે રૂ. ૩૫,૧૦,૫૧૭/- છે.

૧૨૪. બીજો દાવો જૂના કરારના દરે તારીખ ૬ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૬ પછી દાવેદાર દ્વારા સપ્લાય કરાયેલા પીએસસી પોલ્સ મુજબ તફાવતની રકમ તરીકે રૂ. ૨,૧૧,૨૨૨.૩૬ માટેનો છે, એ હકીકત હોવા છતાં કે અન્ય સપ્લાયરો પાસેથી નવા કરારના દરે પીએસસી પોલ્સ ઉપાડવામાં આવી રહ્યા હતા.

૧૨૫. આ દાવાના સંબંધમાં, દાવેદારે તારીખ ૬ ફી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૬ ના નં. ૩૭૬૯૪ ધરાવતા નવા પર્યેઝ ઓર્ડરનો સંદર્ભ આપ્યો છે અને તેના પર આધાર રાખ્યો છે અને એવી દલીલ કરી છે કે સદર પર્યેઝ ઓર્ડરના સંબંધમાં, બિન-આબકારી અને આબકારી બંને શ્રેણીઓ હેઠળ પીએસસી પોલ્સના દરોમાં વધારો કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી, જૂના કરાર અને નવા કરાર હેઠળના દરોમાં આવા તફાવત માટે દાવેદાર વળતર મેળવવા માટે હકદાર છે.

૧૨૬. સામાવાળાના જણાવ્યા મુજબ, દાવેદારને કોઈ રાહત આપી શકાય નહીં કારણ કે કોઈ નવો કરાર કરવામાં આવ્યો ન હતો કે કોઈ દરોમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો ન હતો. તે માત્ર એક વર્ષ માટે સમયગાળો લંબાવવા પૂરતો હતો, અને સમય કરારનો સાર ન હોવાથી, દાવેદારને કોઈ રાહત આપી શકાય નહીં. વાસ્તવમાં, દાવેદારને કરારની શરતો મુજબ ભાવ ફેરફાર પહેલેથી જ મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો (બચાવના નિવેદનનો પેરા નં. ૩૧.એ).

૧૨૭. તેની સામે, દાવેદાર દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે દાવેદારે નવા દરો સંપૂર્ણપણે લીધા નથી પરંતુ આ દાવાની ગણતરી કરતી વખતે ભાવ ફેરફારને ધ્યાનમાં લીધો છે. આ હકીકત એક્ઝિડેવિટ-ઇન-રિજોઇન્ડરના પેરા નં. ૨૪ માં જણાવવામાં આવી છે અને સામાવાળા દ્વારા તેની લેખિત રજૂઆતોમાં તેનો વિવાદ કરવામાં આવ્યો નથી.

૧૨૮. સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી લેખિત રજૂઆતોમાં, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે જો આર્બિટ્રલ ટ્રીબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે છે કે

કરારનું વિસ્તરણ કરારની શરતો મુજબ નહોતું, તો દાવેદારે દાવો દાખલ કરવો જરૂરી છે અને આર્બિટ્રલ ટ્રીબ્યુનલ પાસે તેની સાથે કામ કરવાની કોઈ હકૂમત રહેશે નહીં. આ દલીલ સ્વયં-પરાજય આપનારી છે. આર્બિટ્રલ ટ્રીબ્યુનલની હકૂમત કેવી રીતે અને શા માટે છીનવાઈ ગઈ છે તે સ્થાપિત કરવા માટે કોઈ કારણ કે આધાર રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. સામાવાળા, એક તરફ, બચાવના નિવેદનમાં, માત્ર કરારમાં ભાવ ફેરફારની કલમ પર આધાર રાખે છે, અને લેખિત રજૂઆતોમાં એવું કહીને સદર રજૂઆતથી આગળ વધે છે કે દાવેદાર ભાવ ફેરફાર માટે હકદાર નથી. એકવાર રજૂઆતોમાં, સામાવાળાએ કરારમાં ભાવ ફેરફારની કલમ પર આધાર રાખ્યો હોય, તો લેખિત રજૂઆતોમાં, સામાવાળા લીધેલા વલણથી આગળ વધી શકતા નથી.

૧૨૯. સામાવાળાએ આ દાવાના સંબંધમાં દાવેદાર દ્વારા રજૂ કરાયેલી ગણતરીઓનો વિવાદ કર્યો નથી. તે મુજબ, દાવો નં. ૨ સંપૂર્ણપણે મંજૂર કરવામાં આવે છે, એટલે કે સામાવાળા દ્વારા દાવેદારને રૂ. ૨,૧૧,૨૨૨.૩૬ ની રકમ ચૂકવવાપાત્ર રહેશે.

૧૩૦. ત્રીજો દાવો નફાના નુકસાન સાથે સંબંધિત છે જેની ગણતરી દાવેદાર દ્વારા રૂ. ૪૪,૮૦,૭૬૬.૪૦ ની રકમ તરીકે કરવામાં આવી છે. દાવેદારે દાવાના નિવેદનના પેરા નં. ૬૯ થી ૭૬ માં આ દાવાની ગણતરી નીચે મુજબ આપી છે:

"૬૯ દાવેદાર આદરપૂર્વક રજૂઆત કરે છે કે તારીખ ૨૩.૦૫.૨૦૧૨ ના રોજ, એસોસિએશને જીયુવીએનએલ ના અધિકારીઓ સાથે મુલાકાત કરી હતી, એટલે

કે સામાવાળાની મૂળ-ઉચ્ચ સત્તામંડળ અને પીએસસી પોલ્સના ઉત્પાદનના અમુક ભાવ ફેરફાર અને ખર્ચ સંબંધિત પાસાઓ પર સંમત થયા હતા. સદર મીટિંગની મિનિટ્સ અલગથી પ્રદર્શિત કરવામાં આવી છે (સી-૪૦: પેજ નં. ૪૨૭ થી ૪૩૧). સદર મિનિટ્સ પરથી, નીચેના પાસાઓ સ્પષ્ટ થાય છે.

૭૦. તારીખ ૨૩.૦૫.૨૦૧૨ ના રોજ, પીએસસી પોલ દીઠ દર રૂ. ૧,૭૧૪/- હતો. સામાવાળાના પોતાના કહેવા મુજબ ઉત્પાદકો દ્વારા મેળવેલ નફો પીએસસી પોલ દીઠ રૂ. ૧૩૪.૩૦/- છે. સિમેન્ટનું ઇનપુટ રૂ. ૨૩૫/- પ્રતિ બેગ છે અને હાઇ ટેન્સાઇલ સ્ટીલનું ઇનપુટ પીએસસી પોલ દીઠ રૂ. ૫૦/- પ્રતિ કિગ્રા છે. સિમેન્ટનો દર રૂ. ૨૩૫/- (૧૫% વેટ સહિત) અને રૂ. ૨૦૪.૩૪ (૧૫% વેટ બાદ કરતાં) છે. બેગ દીઠ સિમેન્ટ માટે વેટની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૩૦.૬૬/- છે અને, પરિણામે, પીએસસી પોલ દીઠ પ્રાપ્ત સિમેન્ટ માટે વેટની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૪૪.૪૫/- છે.

૭૧. જ્યાં સુધી સ્ટીલનો સંબંધ છે, દર રૂ. ૫૦ પ્રતિ કિગ્રા (૫% વેટ સહિત) અને રૂ. ૪૭.૬૨ પ્રતિ કિગ્રા (૫% વેટ બાદ કરતાં) છે. કિગ્રા દીઠ પ્રાપ્ત સ્ટીલ માટે વેટની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૨.૩૮ છે અને પોલ દીઠ પ્રાપ્ત સ્ટીલ માટે વેટની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૨૭.૧૬/- છે.

૭૨. હવે, ઉપરોક્ત પર, એક્સાઇઝ ઘટકને ધ્યાનમાં લેતાં: દર-સ્ટીલ: રૂ. ૫૦.૦૦/કિગ્રા (૫% વેટ સહિત, ૧૨.૩૬% એક્સાઇઝ સહિત) દર-સ્ટીલ: રૂ. ૪૭.૬૨/કિગ્રા (૫% વેટ બાદ, ૧૨.૩૬% એક્સાઇઝ સહિત) દર-સ્ટીલ: રૂ.

૪૨.૩૮/કિગ્રા (૫% વેટ બાદ, ૧૨.૩૬% એક્સાઈઝ બાદ)

૭૩. તેથી, કિગ્રા દીઠ પ્રાપ્ત સ્ટીલ માટે એક્સાઈઝની ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૫.૨૪/- છે અને, તેથી, જ્યાં સુધી સ્ટીલનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી પીએસસી પોલ દીઠ કુલ ઇનપુટ ક્રેડિટ રૂ. ૫૯.૮૧/- છે.

૭૪. પરિણામે, પીએસસી પોલ દીઠ સિમેન્ટ અને સ્ટીલ પર ઉપલબ્ધ કુલ વેટ અને એક્સાઈઝ ક્રેડિટ રૂ. ૧૬૪.૦૨/- છે, જેનો સારાંશ નીચે મુજબ છે:

ક્રમ નં.	ચીજવસ્તુ	સમિતિ દ્વારા વિચારાયેલ દર	પોલ દીઠ વેટ (રૂ. મા)	પોલ દીઠ એક્સાઈઝ (રૂ. મા)	નોંધ
૧	સિમેન્ટ	૨૩૫ પ્રતિ બેગ	૪૪.૪૫	૩૨.૬૦	વેટ ૧૫% એક્સાઈઝ ૧૨.૩૬%
૨	સ્ટીલ (એચટીએસ)	૫૦ પ્રતિ કિગ્રા	૨૭.૧૬	૫૯.૮૧	વેટ ૧૫% એક્સાઈઝ ૧૨.૩૬%
૩.	૪	કુલ	૭૧.૬૧ પ્રતિ	૯૨.૪૧ પ્રતિ	

			પોલ	પોલ	
		કુલ સરવાળો	૧૬૪.૦૨		

૭૫. તેથી, જીયુવીએનએલ/સામાવાળા દ્વારા પોતે સ્વીકારવામાં આવેલા ડેટા પરથી, તારીખ ૨૩.૦૫.૨૦૧૨ ના રોજ દાવેદાર માટે ઉપલબ્ધ પીએસસી પોલ દીઠ નફો રૂ. ૨૯૮.૩૨/- (૧૩૪.૩૦ + ૧૬૪.૦૨) હતો, જે ચીજવસ્તુના કુલ મૂલ્યના ખૂબ જ વાજબી અને ઉદ્યોગ ધોરણ મુજબ સ્વીકાર્ય ૧૭.૪૦% છે.

૭૬. તેથી, દાવેદારને મૂળ ફાળવવામાં આવેલા જથ્થામાંથી ૧૫,૦૨૦ પીએસસી પોલ્સના કુલ ઘટાડા માટે, દાવેદારને રૂ. ૩૯,૯૧,૧૧૪.૪૦/- નું નુકસાન થયું છે, જેની ગણતરી નીચે મુજબ છે: ઘટાડેલો જથ્થો : ૧૫,૦૨૦ પોલ દીઠ નફો : રૂ. ૨૯૮.૩૨/- કુલ નુકસાન : રૂ. ૪૪,૮૦,૭૬૬.૪૦/- શબ્દોમાં: રૂપિયા ચુંમાળીસ લાખ એંસી હજાર સાતસો છાસઠ અને ચાલીસ પૈસા પૂરા"

૧૩૧. બચાવના નિવેદનમાં, પેરા નં. ૩૨ દ્વારા; સામાવાળાએ આ દાવાને મુખ્યત્વે એવા આધારે વિવાદિત કર્યો હતો કે: (૧) સામાવાળા દ્વારા ઘટાડવામાં આવેલા ૧૫,૦૨૦ પીએસસી પોલ્સનો જથ્થો સામાવાળા દ્વારા નવો કરાર આપીને, અને ડીજીવીસીએલ દ્વારા દાવેદારને આપવામાં આવેલા કરારના આધારે ભરપાઈ કરવામાં આવ્યો હતો; (૨) દાવેદાર દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી ગણતરી વર્ષ ૨૦૧૩ માં સિમેન્ટની બેગ અને સ્ટીલના સળિયાઓની ખરીદી પર

આધારિત છે, પરંતુ વાસ્તવમાં આવી ખરીદી સમય સમય પર જરૂરિયાત મુજબ કરવામાં આવી હોત અને જથ્થાબંધમાં નહીં, અને વૈકલ્પિક રીતે અનુગામી કરારોમાં ઉપયોગમાં લેવાઈ હોત. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે દાવેદારે નવા કરારના બિલો હેઠળ વેટ અને એક્સાઈઝનો લાભ લીધો હોત. લેખિત રજૂઆતોમાં, સામાવાળાએ વૈકલ્પિક દલીલ ઉઠાવી છે કે વધુમાં વધુ, દાવેદાર નફાના નુકસાન પર વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે અને વાસ્તવિક નફાના નુકસાન માટે નહીં. વધુ એક વૈકલ્પિક દલીલ નફાના ૮.૫% ના દર પર આધારિત છે અને નફાના નુકસાનનો આંકડો રૂ. ૨૧,૫૭,૬૨૩/- ગણવામાં આવ્યો છે.

૧૩૨. આમ, વાસ્તવમાં, સામાવાળાએ સિમેન્ટ અને સ્ટીલ જથ્થાબંધ ખરીદવામાં આવ્યા ન હોવાની ધારણા બાંધવા સિવાય દાવેદાર દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી ગણતરીમાં કોઈ ખામી શોધી નથી; અને વધુમાં જણાવ્યું છે કે પોલ્સના ઘટેલા જથ્થાની, એટલે કે ૧૫,૦૨૦ પીએસસી પોલ્સની, નવા કરારો દ્વારા કાળજી લેવામાં આવી હોત. સામાવાળા દ્વારા એ અંગે કોઈ કારણ આપવામાં આવ્યું નથી કે શા માટે નફાનું નુકસાન નહીં અને શા માટે અને કેવી રીતે માત્ર નફાના નુકસાન પરનું વ્યાજ જ માન્ય છે.

૧૩૩. તેથી, રૂ. ૪૪,૮૦,૭૬૬.૪૦ નો દાવો નં. ૩ સંપૂર્ણપણે મંજૂર કરવામાં આવે છે અને સામાવાળા દાવેદારને તે ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે.

૧૩૪. દાવો નં. ૪ કાનૂની ખર્ચ સહિત આબિટ્રેશનના ખર્ચ સાથે સંબંધિત છે.

તેની વિગતો દાવેદાર દ્વારા લેખિત રજૂઆતોના પેરા નં. ૩.૪.૩ માં દેખાતા નીચેના કોષ્ટકના રૂપમાં રજૂ કરવામાં આવી છે: *** **

૧૩૫. દાવેદાર તમામ દાવાઓના સંબંધમાં સંપૂર્ણપણે સફળ થયો નથી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, જો ઉપરોક્ત ખર્ચમાં પ્રમાણસર ઘટાડો કરવામાં આવે તો તે ન્યાયી અને વાજબી રહેશે. તે મુજબ, રૂ. ૧૦,૮૦,૮૬૧.૦૫ ના આંકડાને બદલે, દાવેદાર તેના ૭૦% મેળવવા માટે હકદાર રહેશે જે રૂ. ૭,૫૬,૬૭૩/- થાય છે.

૧૩૬. દાવેદારે દરેક દાવા પર વાર્ષિક ૧૮% ના દરે વ્યાજની માંગણી કરી છે. જોકે, આટલા ઊંચા દરે વ્યાજ આપવું ન્યાયી અને વાજબી રહેશે નહીં. તેથી, દાવેદાર મંજૂર કરાયેલી કુલ રકમ પર વાર્ષિક ૧૦% ના દરે સાદા વ્યાજ માટે હકદાર રહેશે. જો સામાવાળા દ્વારા ૩૧ મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ ના રોજ અથવા તે પહેલાં મંજૂર કરાયેલી કુલ રકમ ચૂકવવામાં ન આવે તો, વ્યાજ ૧ લી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૮ થી શરૂ થશે."

૬૭. વિદ્વાન આર્બિટ્રેટર દ્વારા આપવામાં આવેલા કારણોમાંથી કોઈપણ કારણ કોઈપણ ગેરકાયદેસરતાથી, પેટન્ટ ગેરકાયદેસરતા તો બિલકુલ નહીં, પીડાતું હોવાનું કહી શકાય નહીં.

૬૮. સર્વોચ્ચ અદાલતના મુરલીધર ચિરંજીલાલ વિ. હરીશચંદ્ર દ્વારકાદાસ અને અન્ય [૧૯૬૧ એસસીસી ઓનલાઈન એસસી ૧૦૦] અને બાટલીબોચ

એન્વાયર્નમેન્ટલ એન્જિનિયર્સ લિમિટેડ વિ. હિન્દુસ્તાન પેટ્રોલિયમ કોર્પોરેશન
લિમિટેડ [(૨૦૨૪) ૨ એસ.સી.સી. ૩૭૫] ના નિર્ણયો પર આધારિત
અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો અપીલકર્તા માટે
કોઈ ફાયદાકારક નથી.

૬૯. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અપીલોના આ સમૂહમાં પડકારના
વિષય બનેલા વિદ્વાન આબિટ્રેટરોના તારીખ ૨૫.૧૨.૨૦૧૮ અને
૨૬.૦૬.૨૦૧૯ ના એવોર્ડ્સ પેટન્ટ ગેરકાયદેસરતા, વિકૃતિથી પીડાતા હોવાનું
કહી શકાય નહીં જે બાબતના મૂળ સુધી જાય છે. ત્રણેય જોડાયેલી અપીલો
ગુણદોષ વિનાની હોવાથી તે મુજબ ફગાવી દેવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ
નથી. જોડાયેલી સિવિલ એપ્લિકેશનો ટકી શકતી નથી અને તે મુજબ તેનો
નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(સુનિતા અગ્રવાલ, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ)

(ડી.એન. રે, ન્યાયમૂર્તિ)

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં
જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય
તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને
માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is
meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/
her language and may not be used for any other purpose. For all
practical and official purposes, the English version of the
judgement shall be authentic and shall hold the field for the
purpose of execution and implementation.

=====

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.